

Digital arbetsmiljö:

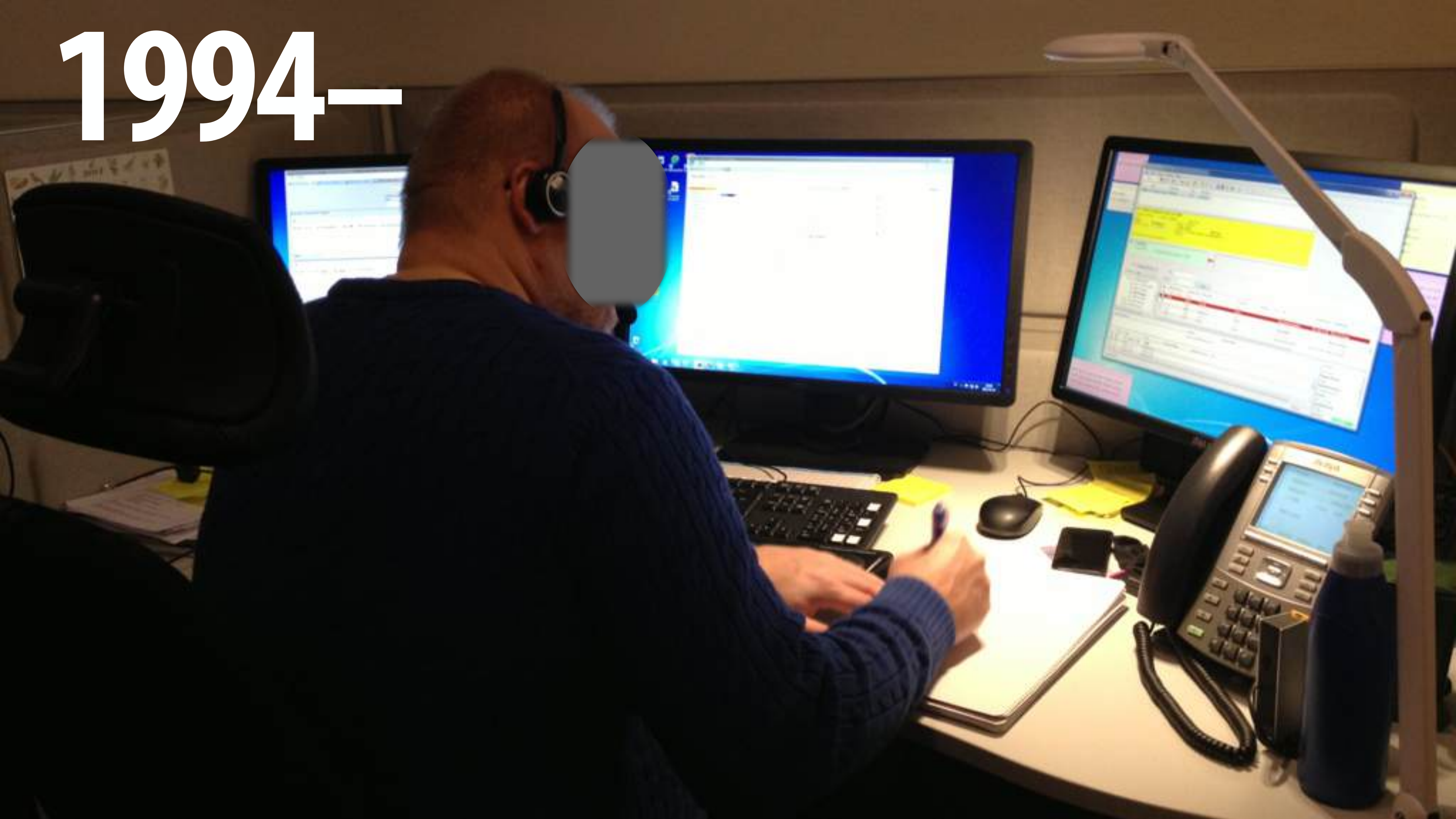
Vi är alla där

Hej! Kul att vara här!

- Digital arbetsmiljö för drygt 20 år sedan
- Digitala lösningar sedan 1980
- "UX-strateg"
- Konsult, utbildare

-
- Regeringen
 - ICA
 - Polisen
 - KF
 - Försäkringskassan
 - Axfood
 - Prevent
 - Sunt Arbetsliv
 - Lärarförbundet
 - SIF
 - CAB
 - SL
 - Unionen
 - IFSW

1994-

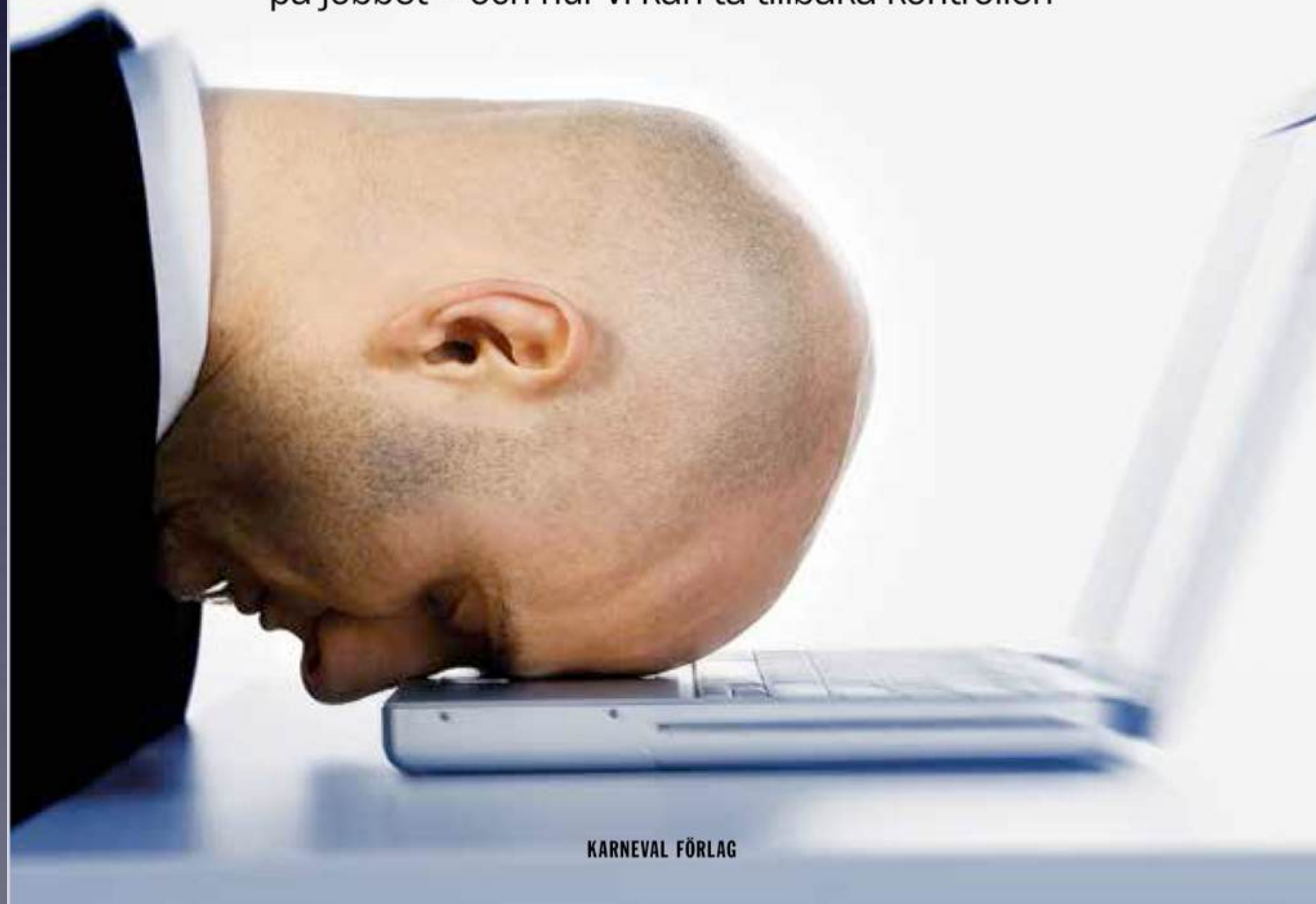

"Årets bästa svenska bok om it." WEB USABILITY

Jonas Söderström

JÄVLA SKITSYSTEM!

Hur en usel digital arbetsmiljö stressar oss
på jobbet – och hur vi kan ta tillbaka kontrollen

KARNEVAL FÖRLAG

NY VÄSENTLIGT UTÖKAD OCH OMARBETAD UPPLAGA!

Larmen inifrån Trafikverket: "Tågen går, men personalen gråter"

UPPDATERAD 17 DECEMBER 2022 PUBLICERAD 17 DECEMBER 2022

Trots upprepade varningar bytte Trafikverket system för tågplanering förra helgen. Sedan dess har över 400 akuta fel eller brister kopplade till det nya systemet rapporterats in.

– Det är en ohållbar situation, säger Charlotte Olsson, ordförande för fackförbundet Seko på Trafikverket.

Tågen går, men personalen gråter. Så sammanfattar en anställd inom Trafikverkets tågledningscentral veckan som gått sedan det nya planeringssystemet infördes förra helgen.

Rekordlång väntan på a-kassa – undersköterskan Emma tvingades ta sms-lån

Ett nytt handläggningssystem har gett rekordlånga handläggningstider hos Kommunals a-kassa. Undersköterskan och ensamstående mamman Emma Antonsson fick vänta nästan fyra månader, skriver Arbetet.

Emma Antonsson, undersköterska.

Sveriges a-kassor: "Finns brister i systemet"

Det nya it-systemet på Unionens a-kassa har lett till rekordlånga väntetider för medlemmarna. Serviceorganisationen Sveriges a-kassor, som har samordnat utvecklingen av systemet håller med om att det finns brister.

Lina Björk Publicerad 1 september

Johan Ahlgren

enskilt ärende tar längre tid. Först ut att testa var Unionens a-kassa, som var pilot för projektet. Sedan följde resten av landets 24 a-kassor efter. Resultatet blev långa väntetider för medlemmarna och [stressade och pressade handläggare](#).

– Vi kan konstatera att systemet inte motsvarade a-kassornas

"Handläggningen har havererat. [...] Systemet som skulle automatisera arbetsuppgifter har istället lett till ökad manuell hantering, och varje enskilt ärende tar längre tid."

Cyberattacken slog ut hemtjänstens it-system – då infann sig luften

När Kalix utsattes för
hemtjänsten gå över
insikt – personalen
kommunen att lämna
möjlig.

**Nu planerar kommunen att
lämna minutstyrningen som
digitala system gjort möjlig.**

” Hon konstaterar att det här är något som en del i personalen lyft även tidigare men att man ändå suttit fast i de planeringssystem man använt och det tänkesättet.

– Det borde inte gått så långt,
**vi borde lyssnat på dem
för länge sedan.**

Se när rådmannen Carl-Erling Haldin vid Sundsvalls tingsrätt får problem med att fil i det nya systemet Diba – och hör mer om problemen som uppstått. Foto: Stina Ahlinder/SVT

Digitalt system försvårar domstolarnas arbete – tar längre tid att skriva domar

UPPDATERAD 8 SEPTEMBER 2023 PUBLICERAD 8 SEPTEMBER 2023

Ett digitalt system där domar skrivs ställer till med stora problem för Sveriges domstolar.

Carl-Erling Haldin, tf rådman vid Sundsvalls tingsrätt, menar att det tar ungefär en femtedel av tiden att gå igenom och leta fel.

– Jag kan inte ens avstava utan att programmet hänger upp sig, säger han.

SVT har tidigare berättat om en morddom som sköts upp [tre gånger på grund av programmet](#).

Bristfälligt digitalt system fördröjer domen mot åtalad 24- åring

UPPDATERAD 8 SEPTEMBER 2023 PUBLICERAD 31 AUGUSTI 2023

Tingsrätten i Sundsvall har vid tre tillfällen skjutit upp att meddela domen för mordet på en 20-årig man i Ånge.

Anledningen uppges främst vara det digitala system där domarna skrivs in.

I december 2019 mördades en 20-årig man i en villa i Ånge. Fyra unga män misstänktes för mordet. Tre av de misstänkta, åtalades. En av männen anses ha varit drivande, och han dömdes också för mord på 20-åringen. Den fjärde mannen, en 24-åring misstänkt för delaktighet i mordet, höll sig undan utomlands i drygt tre år innan han greps och ställdes inför rätta.

Ekot 08:00 Felaktiga uppgifter i brottmåls-domar på grund av tingsrätternas datasystem

15 min - fre 06 okt kl 08.00

Domstolsverkets digitala verksamhetsstöd kritiseras av JO

Enligt JO innehöll DiBa vid sin driftsättning flera fel och brister, varav några är anmärkningsvärda och flera ännu inte åtgärdade. Med hänsyn till de frågor som initiativet har omfattat, har JO, genom Katarina Pålsson, valt att översända en kopia av **beslutet** till regeringen för kännedom.

Domstolsverket, foto: Tommy Hvitfeldt. JO Katarina Pålsson, foto: Johanna Hanno.

JO har granskat domstolsverkets digitala verksamhetsstöd DiBa och är kritiska. Enligt JO handlar det om brister i rättssäkerhet som behöver åtgärdas.

Oro inför Millennium-start: "Läkare gråter"

Om lite drygt sex veckor går det nya vårdinformationssystemet Millennium skarpt i delar av Västra Götalandsregionen. Facket larmar om närmast panik bland läkare på Säs.

Millennium: + 90 moment för att förnya ett recept

- Klicka på Patient i menyraden. Meny öppnas.
- Klicka på Sök patient i menyn. Dialogruta öppnas.
- Klicka på fältet Person-ID.
- Ange "PNR" eller välj PNR från rullgardinsmenyn.
- Klicka på fältet bredvid Person-ID.
- Skriv in personnumret på patienten, 12 siffror, och tryck Enter. Dialogruta öppnas.
- Klicka på Lägg till vårdhändelse. Dialogruta öppnas (alternativt klicka på Ok, klicka sedan på Patienthanteringskonversation i den tredje övre menyraden, meny öppnas, klicka på Oplanerad vårdhändelse utan besök i menyn. Dialogruta öppnas).
- Klicka på fältet Vårdinrättning.
- Skriv in "Närhälsan" manuellt och tryck enter (alternativt skriv "nä", "när" eller "närh", tryck enter eller klicka på sök-ikonen och välj Närhälsan bland sökresultaten).
- Klicka på rullgardinsmenyn för fältet Tolkbehov.
- Klicka på Nej bland alternativen.
- Klicka på Spara och fortsätt. Dialogruta öppnas.
- Klicka på rullgardinsmenyn för fältet Byggnad.
- Klicka på Område V7 bland alternativen.
- Klicka på rullgardinsmenyn för fältet Enhet.
- Skrolla ned i menyn till Kinna VC och klicka.
- Klicka på rullgardinsmenyn för fältet MVO.
- Klicka på PV Allmänläkarvård bland alternativen.
- Klicka på rullgardinsmenyn för fältet Administrativ vårdnivå.
- Klicka på P – Primärvård bland alternativen.
- Klicka på fältet MRU/ansvarig resurs.
- Skriv in hela eller delar av ditt namn manuellt, tryck enter eller klicka på sök-ikonen, sökresultaten presenteras i dialogruta.
- Dubbelklicka på ditt namn (alternativ markera ditt namn och klicka på ok).
- Klicka på rullgardinsmenyn för fältet Yrkeskategori.

Teknik, arbetsorganisation och
arbetsinnehåll **skall utformas så att**
arbetstagaren inte utsätts för fysiska eller
psykiska belastningar som kan medföra
ohälsa eller olycksfall.

AML, Kapitel 2, § 1

Maskiner, redskap och andra
tekniska anordningar skall vara så beskaffade
och placerade och brukas på sådant sätt,
att betryggande säkerhet ges mot ohälsa
och olycksfall.

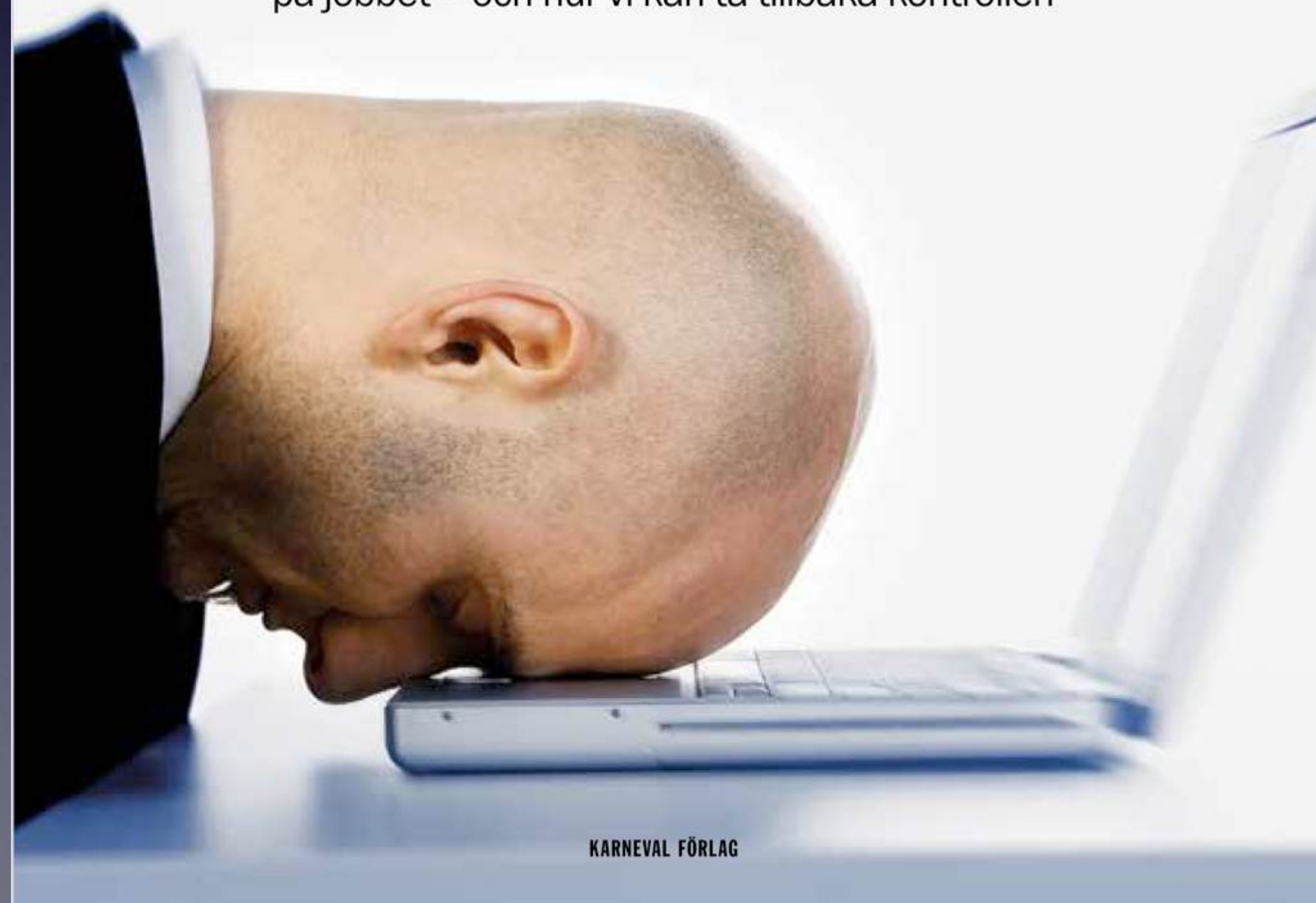
AML, Kapitel 2, § 5

"Årets bästa svenska bok om it." WEB USABILITY

Jonas Söderström

JÄVLA SKITSYSTEM!

Hur en usel digital arbetsmiljö stressar oss
på jobbet – och hur vi kan ta tillbaka kontrollen

KARNEVAL FÖRLAG

NY VÄSENTLIGT UTÖKAD OCH OMARBETAD UPPLAGA!

Vad är digital arbetsmiljö?

**Fysisk
arbetsmiljö**

**Digital
arbetsmiljö**

**Organisatorisk
och social
arbetsmiljö**

**Arbetsställning,
buller, belysning,
tung lyft, partiklar,
kemikalier**

**Muskler, rygg,
ögon, öron, hud,
leder, lungor**

**Stolar, skydd,
avbländning,
utsug, lyfthjälp**

Fysisk arbetsmiljö

**Arbetsställning,
buller, belysning,
tung lyft, partiklar,
kemikalier**

**Muskler, rygg,
ögon, öron, hud,
leder, lungor**

**Stolar, skydd,
avbländning,
utsug, lyfthjälp**

Digital arbetsmiljö

Organisatorisk och social arbetsmiljö

**Arbets tid, schema,
socialt klimat,
bemanning, ledarskap,
tempo, särbehandling**

**Stress, självkänsla
motivation,
familjeliv**

**Medbestämmande,
respekt, mänskligt
arbetsliv**

Fysisk arbetsmiljö

Arbetsställning,
buller, belysning,
tung lyft, partiklar,
kemikalier

Muskel
ögon, öron,
leder, l

Stolar, skydd,
avbländning,
utsug, lyfthjälp

Digital arbetsmiljö

Många klick,
lösenord, överflöd
av information,
svårt att hitta

Svårt att förstå,
minnas, tolka,
trötthet, frustration

Användarcentrerad
design
Effektstyrd utveckling

Organisatorisk och social arbetsmiljö

Arbetstid, schema,
socialt klimat,
bemanning, ledarskap,
tempo, särbehandling

Stress, självkänsla
motivation,
familjeliv

Medbestämmande,
respekt, mänskligt
arbetsliv

**Kognitiv
belastning**

Fysisk arbetsmiljö

Arbetsställning,
buller, belysning,
tung lyft, partiklar,
kemikalier

Muskler, rygg,
ögon, öron, hud,
leder, lungor

Stolar, skydd,
avbländning,
utsug, lyfthjälp

Digital arbetsmiljö

Många klick,
lösenord, överflöd
av information,
svårt att hitta

Svårt att förstå,
minnas, tolka,
trötthet, frustration

Användarcentrerad
design
Effektstyrd utveckling

Organisatorisk och social arbetsmiljö

Arbetstid, schema,
socialt klimat,
bemanning, ledarskap,
tempo, särbehandling

... och det
finns mer

Medbestämmande,
respekt, mänskligt
arbetsliv

”Kognitiv” arbetsmiljö?

**Vi pratar inte om "muskulo-
skeletal arbetsmiljö" ...**

**... vi pratar om tunga lyft,
dålig arbetsställning etc,
dvs den fysiska miljön**

**Fysisk
Social / org.
Digital** } **arbetsmiljö**

**Pekar ut den domän
som skapar
problemen**

**Fysisk
Social / org.
Digital** } **arbetsmiljö**

**Kan innehålla
kognitions-
påverkande
faktorer**

"Kognitiv" placerar problemet här

Vad som påverkas
hos människan

... som med **psyko-social**
arbetsmiljö

Digital arbetsmiljö:

**Alla förhållanden
i arbetet där man
interagerar med
eller
styrs av digitala system**

Långt mer än bara datorer

**Många fler använder digitala
verktyg dagligen**

Digital arbetsmiljö

God digital arbetsmiljö

Nytta för arbetet: flexibilitet, enklare administration,
fokus på kärnuppgift, empowerment, självständighet

**Inverkan på
själva arbetet**

**Fungerande
teknik:**
stabilt,
inga krascher,
snabbt nätverk,
snabb respons

**Teknisk
kvalitet:**
stabilitet,
kapacitet

**Anpassat till
människor
& uppgift**

God användbarhet:
enkelt, intuitivt,
konsekvent,
lätt att hitta rätt,
svårt att göra fel,
bra utbildning
och införande

Dålig digital arbetsmiljö

Tids- och motivationstjuvar: detaljstyrning, betungande administration, nedskärningar, brist på flexibilitet, stödjer inte verkliga uppgifter

**Inverkan på
själva arbetet**

"IT-strul":
servern nere,
printern krånglar,
långsamt nätverk,
långa väntetider,
uppdateringar
som stör arbetet

**Teknisk
kvalitet:
stabilitet,
kapacitet**

**Anpassat till
människor
& uppgift**

Dålig användbarhet:
orimligt många klick,
svårt att hitta,
lätt att göra fel,
svag feedback,
dålig utbildning

Vems ansvar?

ledning, verksamhetutvecklare, digitala strateger

**Negativ
inverkan på
arbetet**

förvaltning,
it-drift,
support

**"Teknik-
strul"**

**Dålig
använd-
barhet**

it-avdelning,
utveckling,
upphandling,
leverantörer,
HR (införande
och utbildning),
it-strategi

Överlapp

**Musarm
Paddnacke
SMS-tumme
Syn-ergonomi**

**Digital
arbetsmiljö**

**Styrning, kontroll/
övervakning,
känsla av misstro,
arbets/fritid-balans**

**Fysisk
arbetsmiljö**

**Organisatorisk
och social
arbetsmiljö**

2

Problemen: Fyra pusselbitar

**Kontroll-
förlust**

**Emotionell
belastning**

**Kognitiv
last (krav)**

**Etisk
stress**

**Kontroll-
förlust**

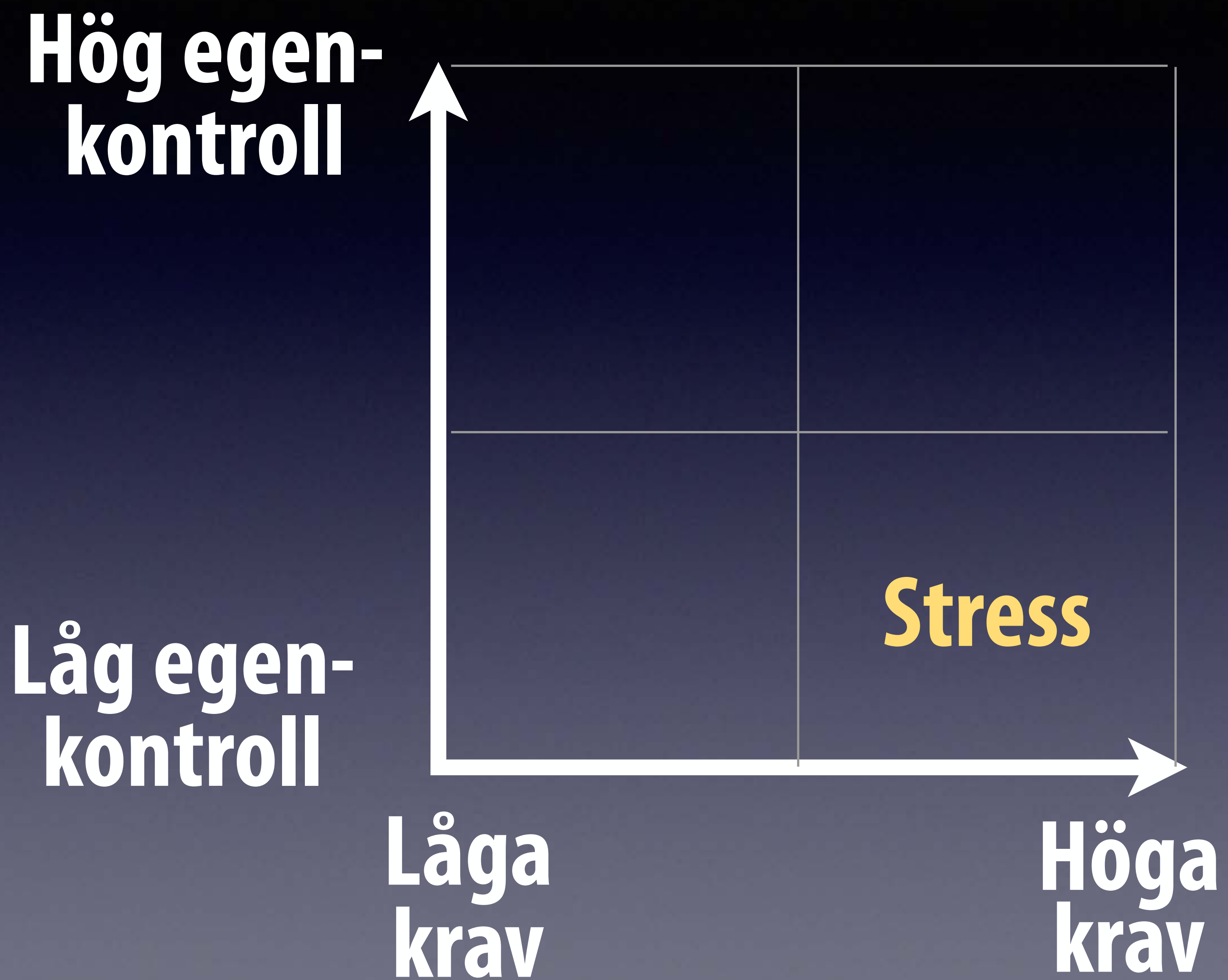
**Emotionell
belastning**

**Kognitiv
last (krav)**

**Etisk
stress**

Krav – Kontroll

**Hög egen-
kontroll**

**Nya typer av
styrning och
kontrollförlust**

**Låg egen-
kontroll**

**Låga
krav**

**Höga
krav**

Stress

Kontrollförluster

Vänta
på respons
från systemet:
"mikrostress"

Mikro
(sekunder)

Makro
(år)

– Det här är egentligen ett fantastiskt hjälpmedel men programmet fungerar inte. Vi måste registrera oss på en QR-kod när vi kommer till brukarna. Som det är nu kan vi stå utanför en dörr hos någon och se hur programmet står och hackar utan att något händer. Och vi får inte gå in. Det är otroligt stressande, säger hon.

Skyddsombudet Silvana Vretovska
Kommunalarbetaren 20 dec 2018

Kontrollförluster

**Vänta
på respons
från systemet:
"mikrostress"**

**Avbrott
för
uppdateringar**

**Mikro
(sekunder)**

**Makro
(år)**

Stefan Björk

@fenomenologen

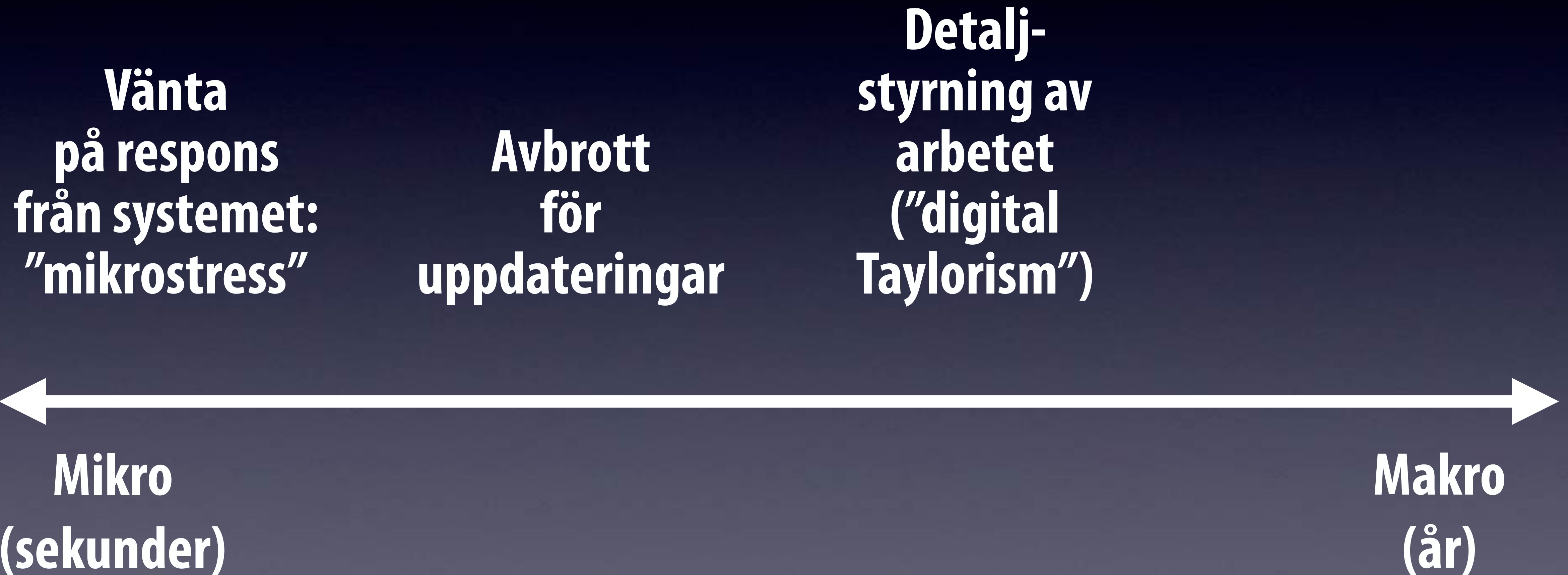
Har varit på jobbet i tjugo minuter men inte kunnat börja arbeta än eftersom [#Windows](#) envisas med att installera massa skit och starta om och jag får inte bestämma när omstarterna skall ske.

[#skitsystem](#)

8:31 fm · 20 dec. 2018 · TweetDeck

**“Loggades ut innan jag han
göra klart . . . måste starta om
logga in igen och det jag skrivit
in försvann.”**

Kontrollförluster

Hemtjänsten har infört ett nytt planeringsprogram i bland annat Sundsvall. Minutstyrda scheman ska göra arbetet effektivare och ge mer tid till de gamla. Men personalen upplever att stressen ökat.

Varje morgon får personalen dagsscheman med exakta angivelser för hur lång tid allt ska ta.

– En dusch ska, om jag inte minns fel, ta 25 minuter. Det kan vara lite snålt tilltaget om du tänker dig en tant som du ska få in i duschen, tvätta håret på, klippa naglarna och kanske lägga håret, säger Lillemor Lång som är undersköterska inom hemtjänsten i Sundsvall.

Att ge medicin tar fyra minuter. Att lämna mat ska ta tio minuter.

Ökad detaljkontroll

Dag Johannison
@dagnis

det tragikomiska är att jag själv lanserat ett femte (dock post-it-baserat!) system sen la in den här påminnelsen...

8:08 AM - 13 Mar 2015

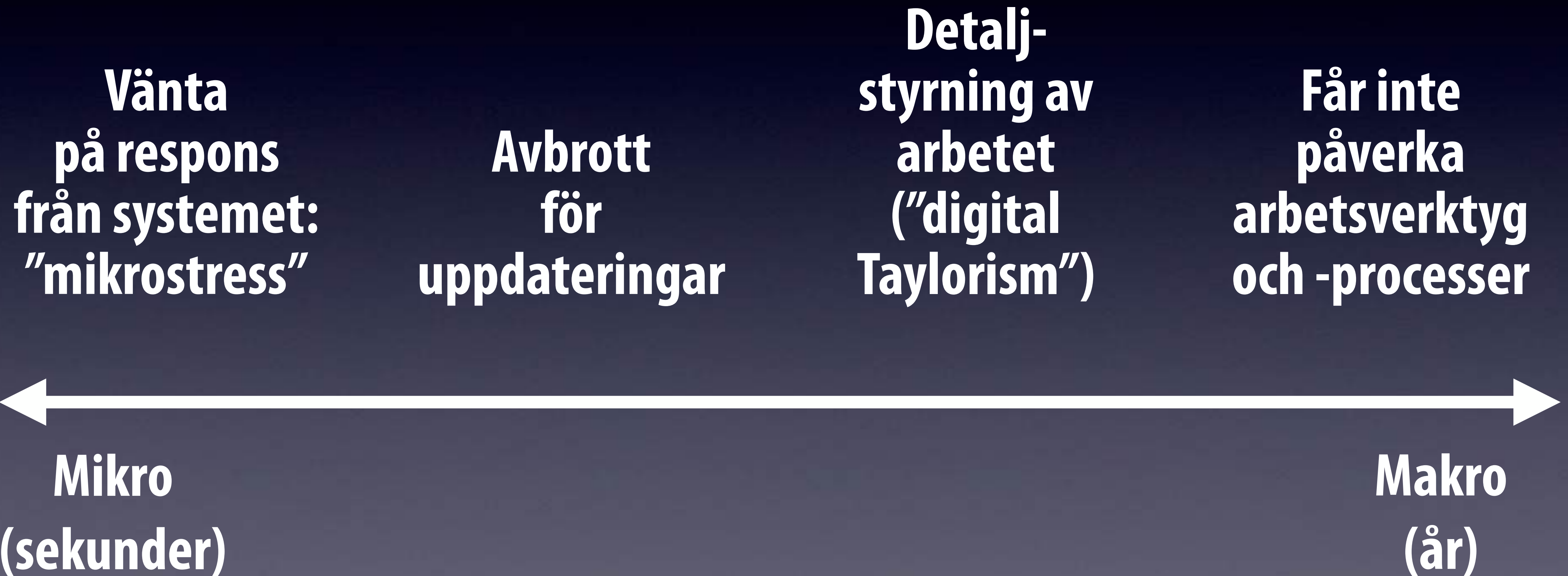
📍 Stockholm, Sweden

Blaek @Sqid · Mar 13

@dagnis vilken effekt är det ni vill uppnå med så många tidrapporteringssystem? :)

Kontrollförluster

Får **inte** vara med och påverka digitala förändringar

Unionen, Vision, ST 2015–2017

Förlust av **agens**

("Organisatorisk rättvisa")

**Arbetstagaren skall ges möjlighet
att medverka i utformningen
av sin egen arbetssituation
samt i förändrings- och
utvecklingsarbete
som rör hans eget arbete.**

AML, kapitel 2, § 1

Kontroll-
förlust

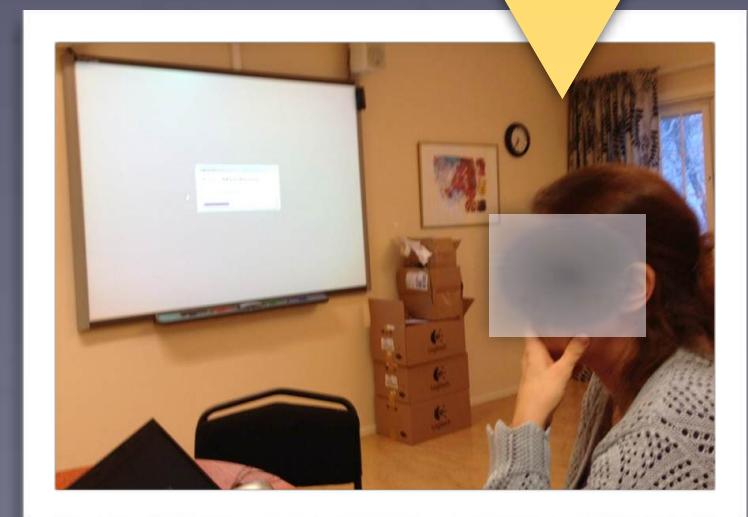
Emotionell
belastning

Kognitiv
belastning
Frustration

Etisk
stress

**”Det är jobbigt
att behöva arbeta
med system som får en
att känna sig dum”**

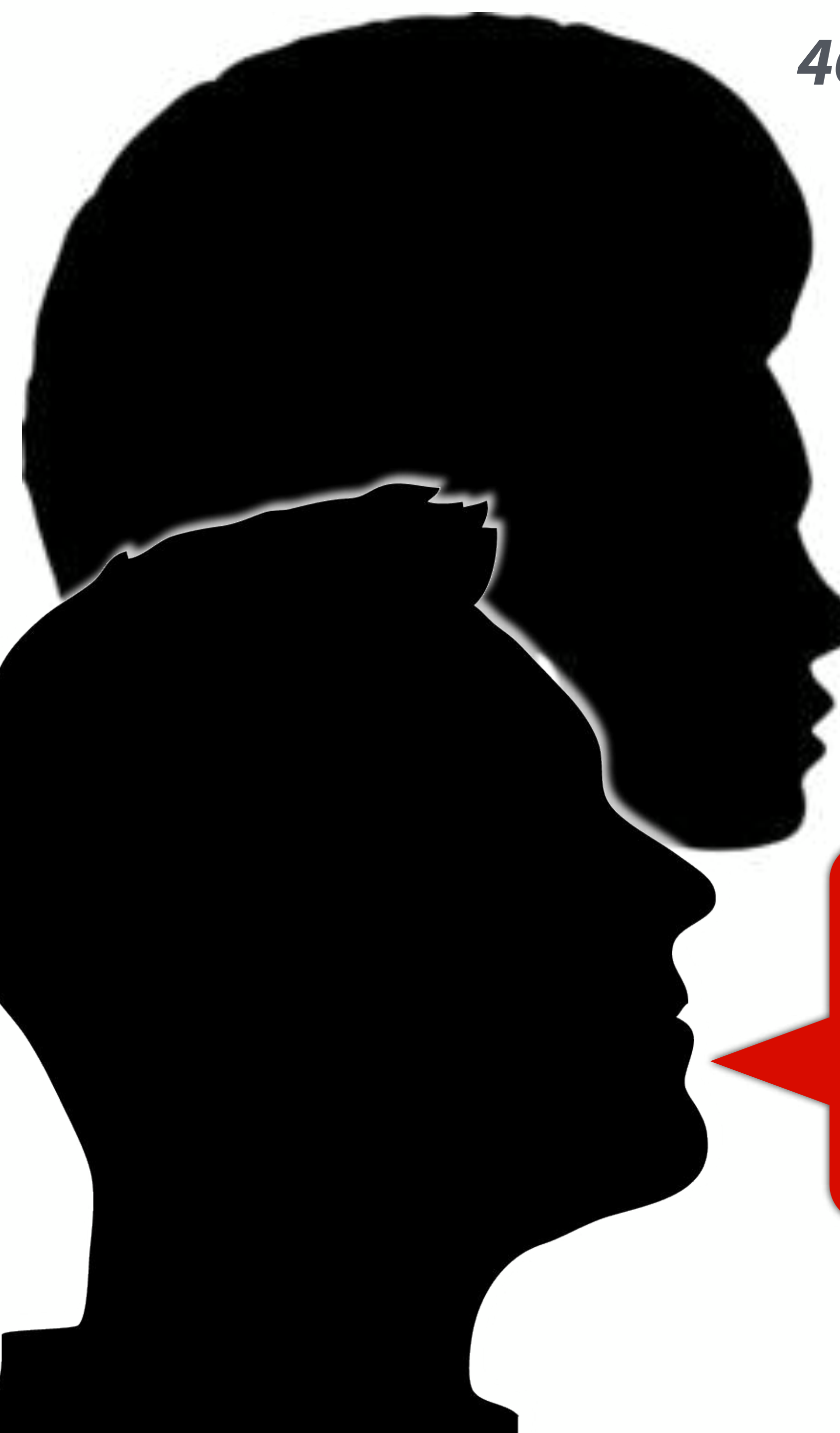

X skickar SMS om en anställnings- intervju

n. Nu hoppas de kunna meddela före jul vilka som går vidare i omgång två. Och ja, chefen [REDACTED] var lite rolig när hon frågade vad man kan bli frustrerad över. "Du får inte svara krånglande it-system, om du ska klara att jobba här!"

4600 anställda, Stockholm, okt 2017

**"Det är inget på det här jobbet
som har fått mig att gråta –
utom [x-system].
Vid ett antal tillfällen."**

**"Man får försöka hitta
kreativa lösningar för att
kunna sköta sitt jobb."**

Pia 11 months ago

För att inte tala om vad man ska göra om man inte minns sitt tidigare lösenord när man ska byta till ett nytt... ingen information om hur man kan gå till väga alls, och försöker man hitta något om det skickas man vidare till någon supportsida där man måste logga in... 🙄 (edited)

alva 11 months ago

Jag ringer dem varje gång. Pga lyckas inte. OBS: Försöker själv ett antal gånger först. Misslyckas. Hatar. Mailar. Blir ombedd att ringa. Ringer. (edited)

**Du har problem med
lösenordsbytet?
Jag bryr mig inte.**

Uppdatera lösenord

Det gick inte att uppdatera lösenordet. Värdet för det nya lösenordet uppfyller inte domänens kraven på längd, komplexitet eller historik.

Kontroll-
förlust

Emotionell
belastning

”Samvetsstress”

Etisk
stress

Polisens rapportssystem PUST

IG chefen

@IGchefen

Dagens första utmaning blev att försöka återskapa engagemanget hos den patrull som under 7 timmar försökt avrapportera en enkel stöld. #PUST

 Translate Tweet

Reply

Retweeted

Favorite

More

Passet började 15:00. Kl 16:00 fick vi in en sketen stöld. Efter avrapporterat i PUST så va vi klara 22:47. Passet slutade 23:00. Värdegrunden gick åt helvete 16:00 och pust suger fisar ur döda änder! Å andra sidan har programmet lyckats med vad ingen regering lyckats med.... Full sysselsättning!

[View original](#)

[Flag media](#)

Patrik Thunholm 🌂 @polisdebatt

11h

Vän o kollega skriver om Polisens avrapporteringsystem Pust Siebel.

Ping [@PerClareus](#) [@CarolineSzyber](#) [@JohanPehrson](#)

pic.twitter.com/3sNqBoVaDh

[Open](#)

”Onödigt och oskäligt arbete”

**Sådant som borde göras av någon annan,
eller inte göras alls**

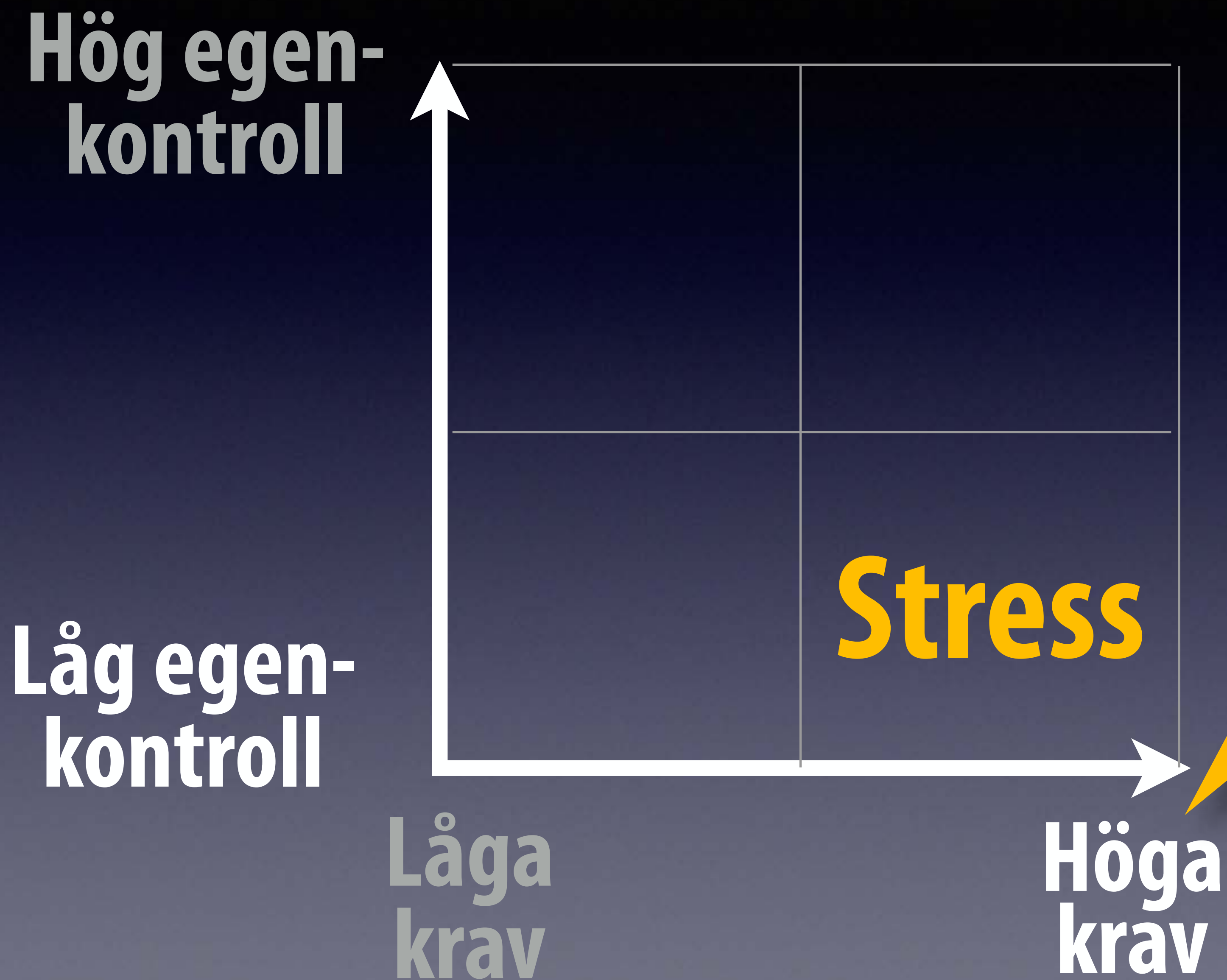
**Kontroll-
förlust**

**Emotionell
belastning**

**Kognitiv
last (krav)**

**Etisk
stress**

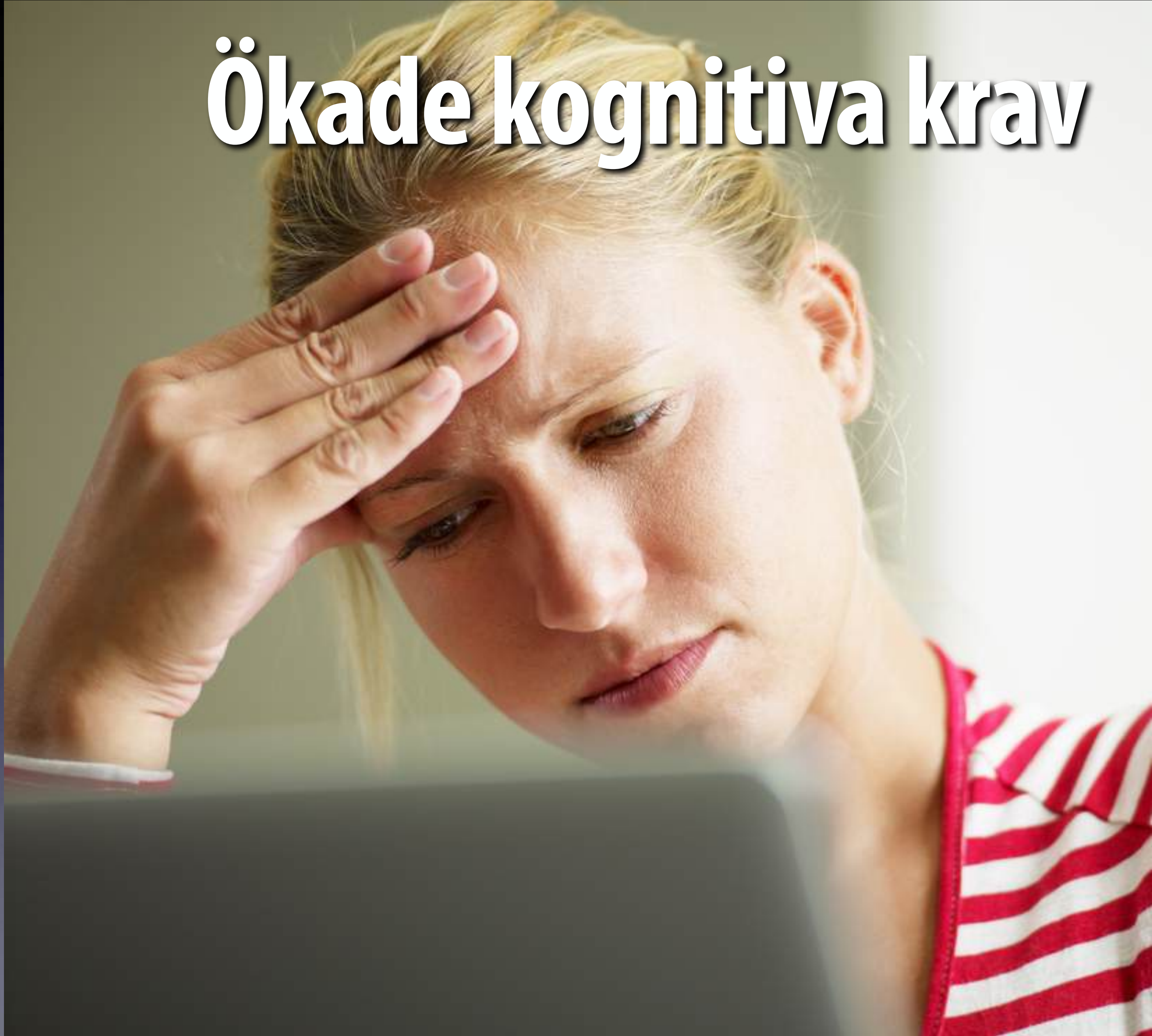

**Nya nivåer
av krav
pga
kognitiva
belastningar**

1. Drakoniska lösenordsbyten

Ökade kognitiva krav

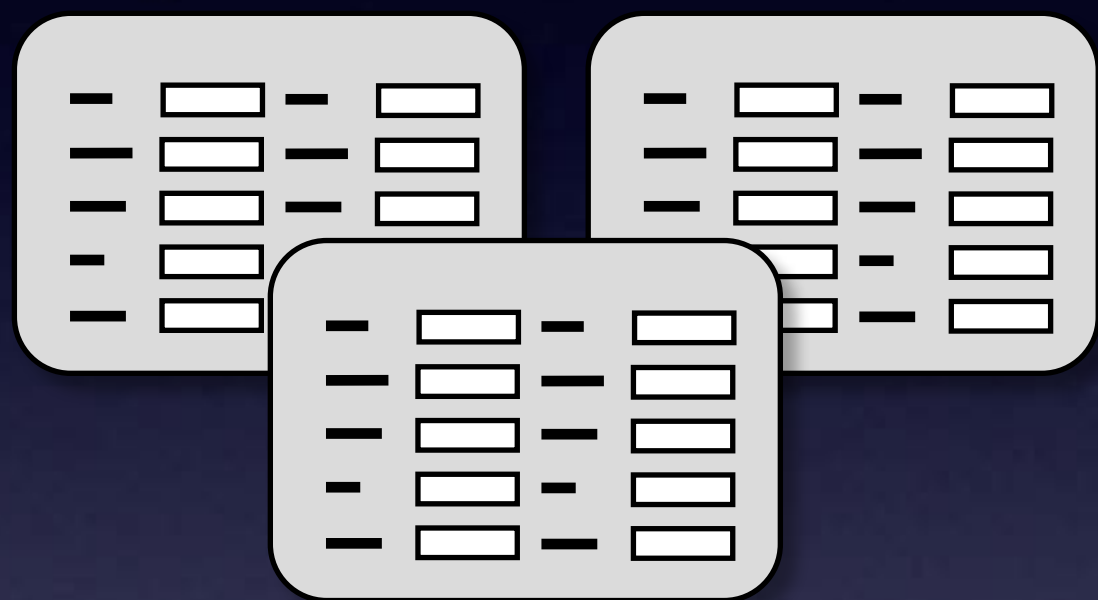

“Password expired”

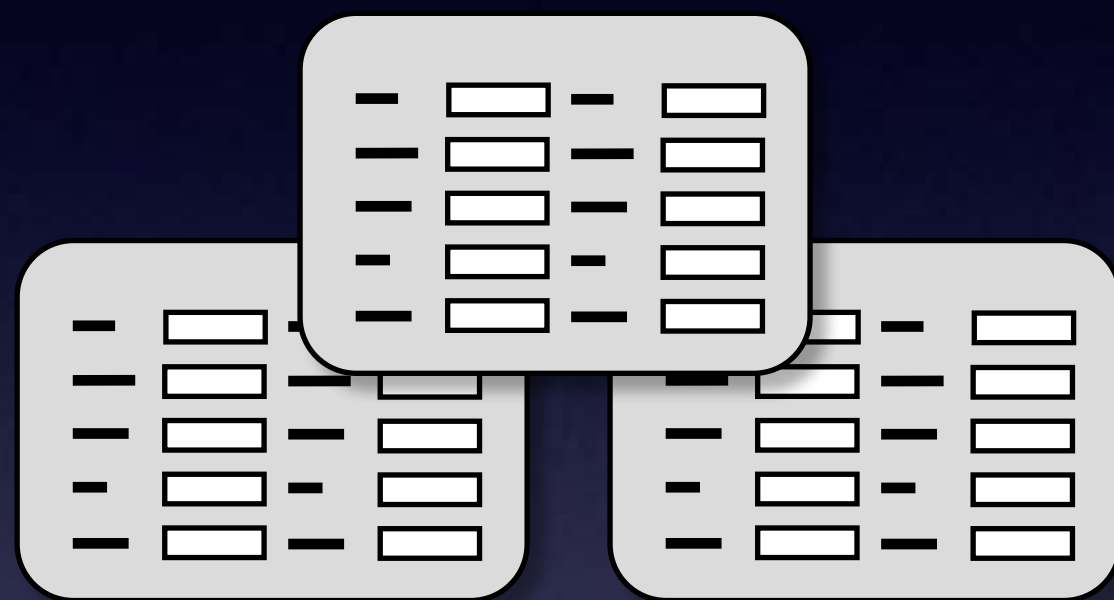

21 system varje dag

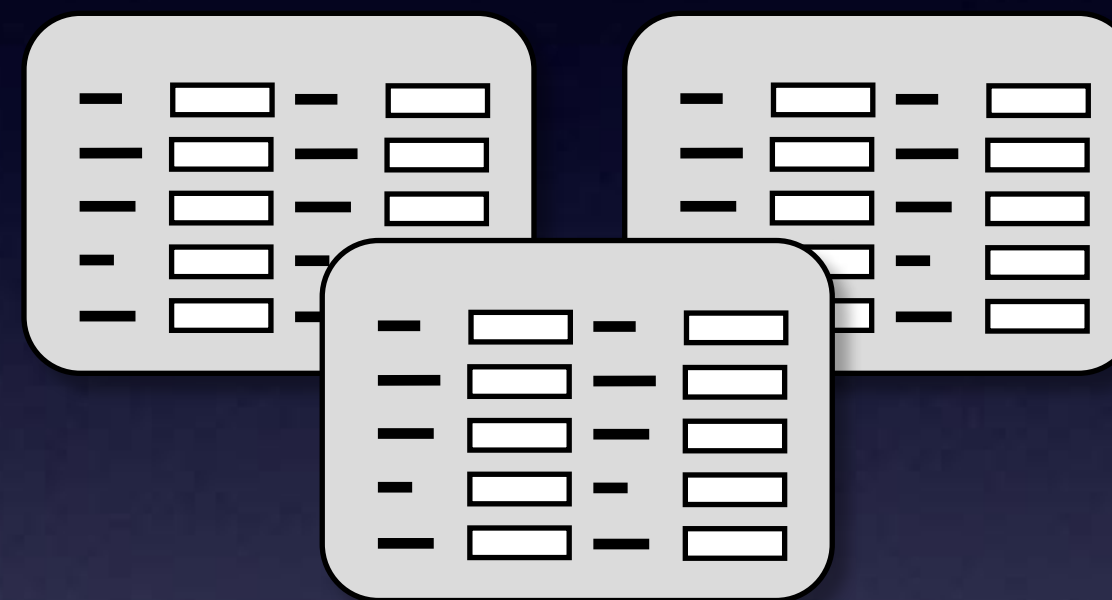
HR

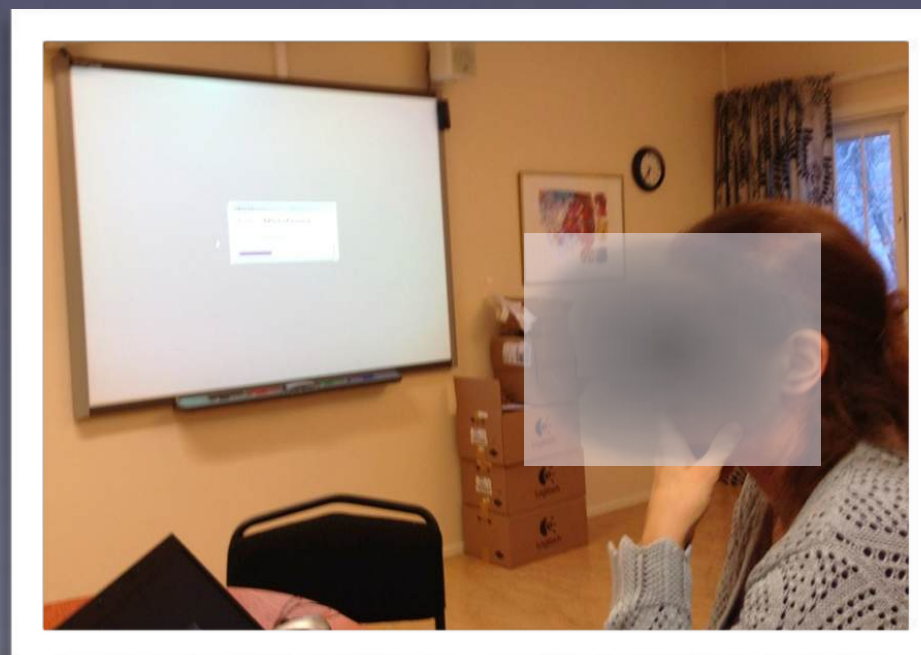
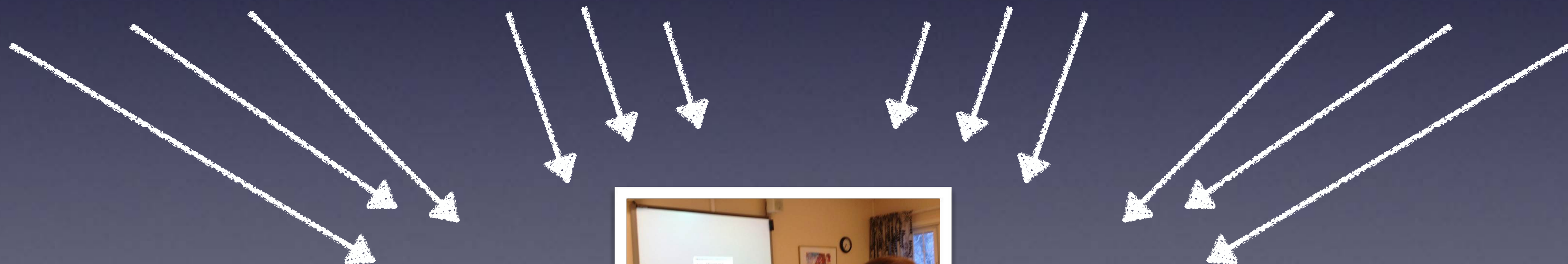
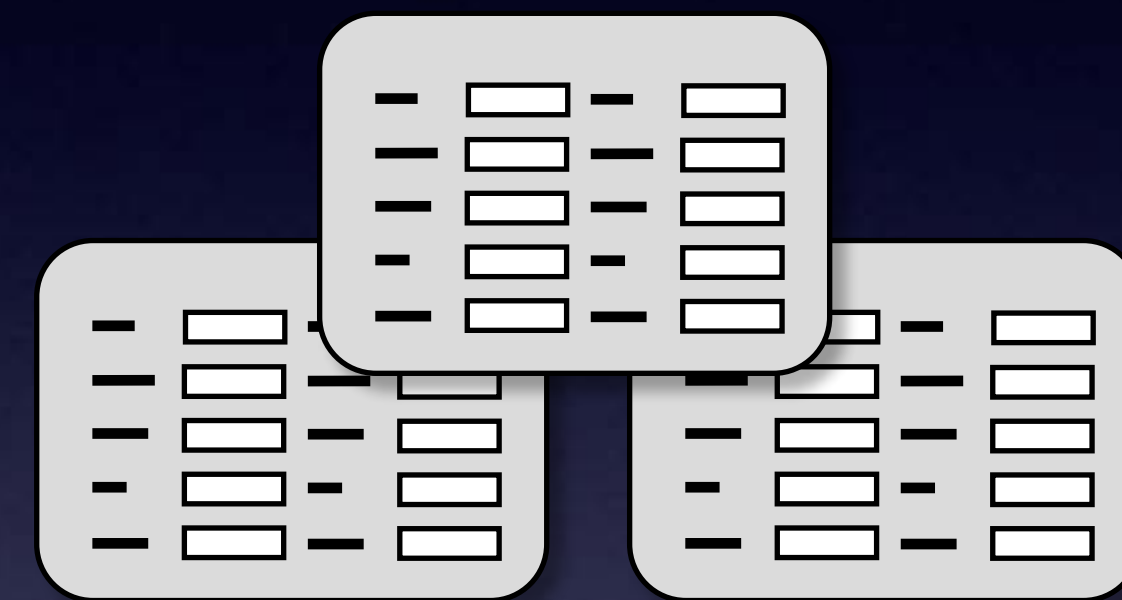
Ekonomi

Teknik

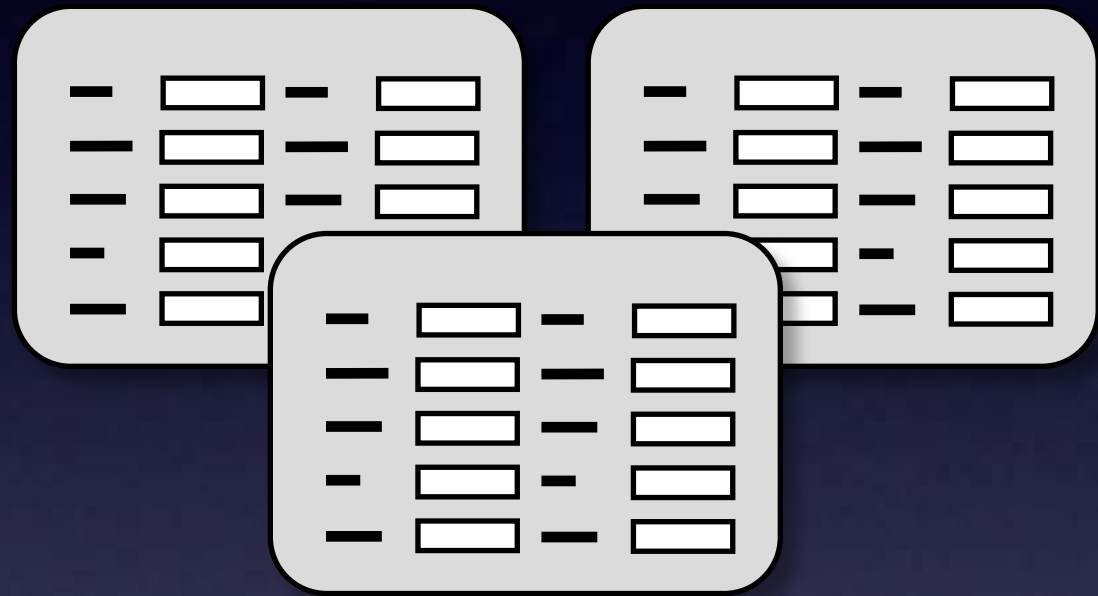

Utbildning

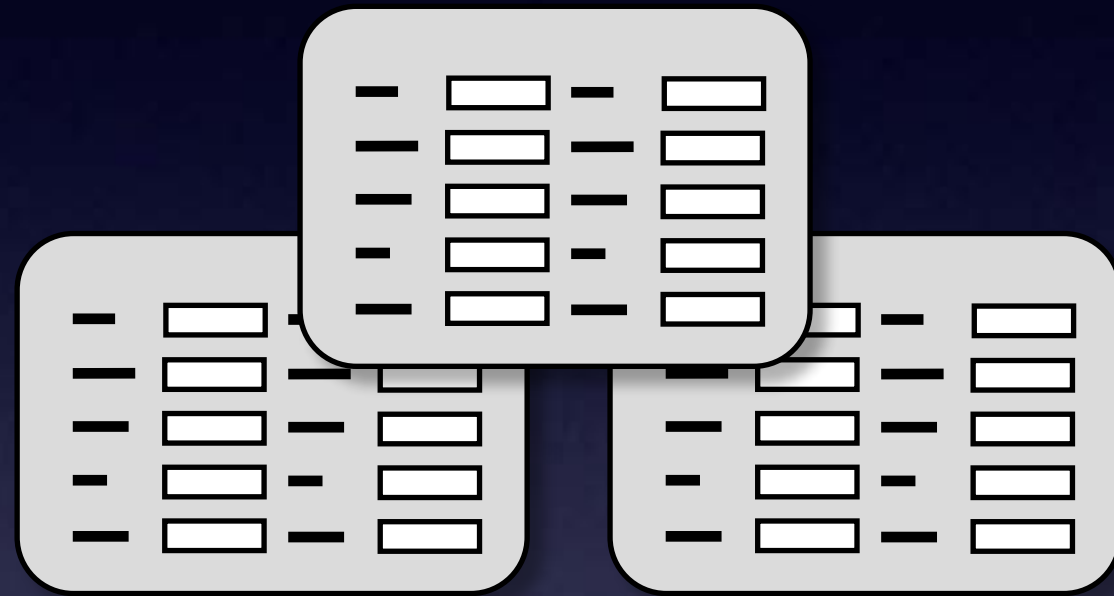

Lösenordsuppdateringar var 3, 4, 5 vecka

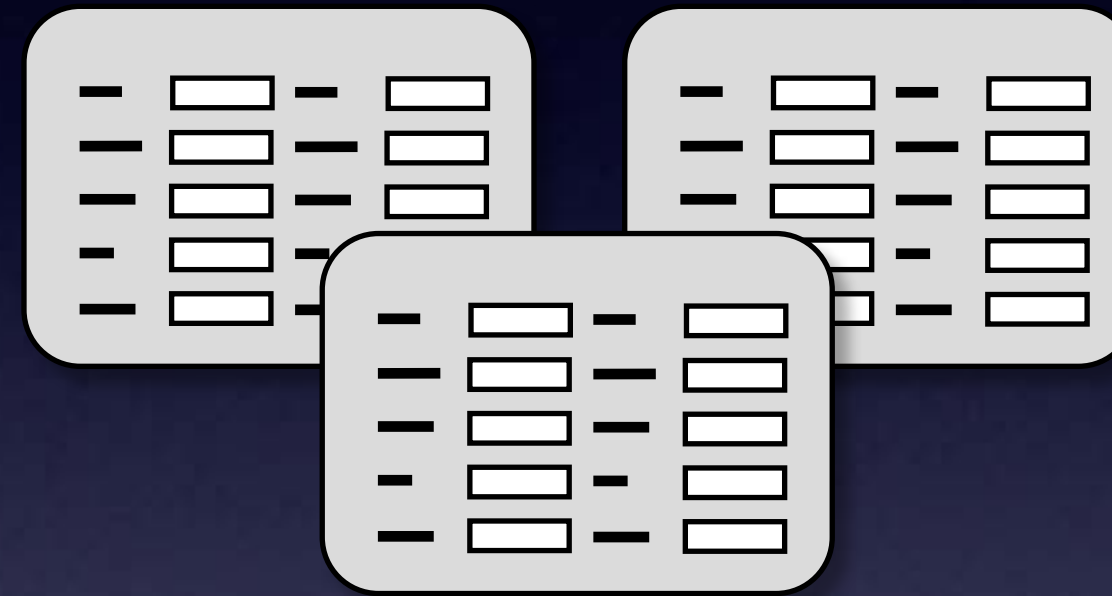
HR

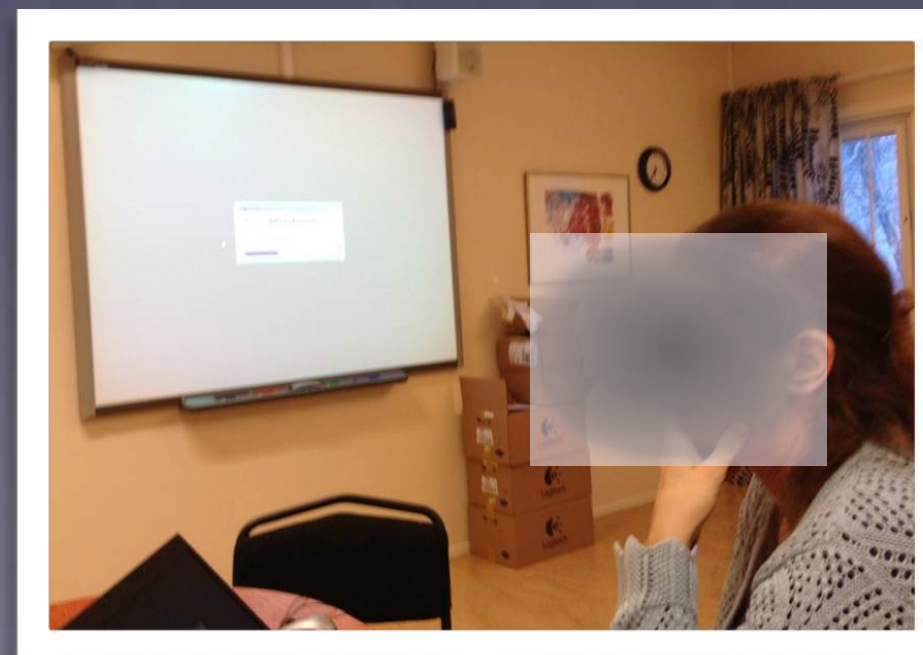
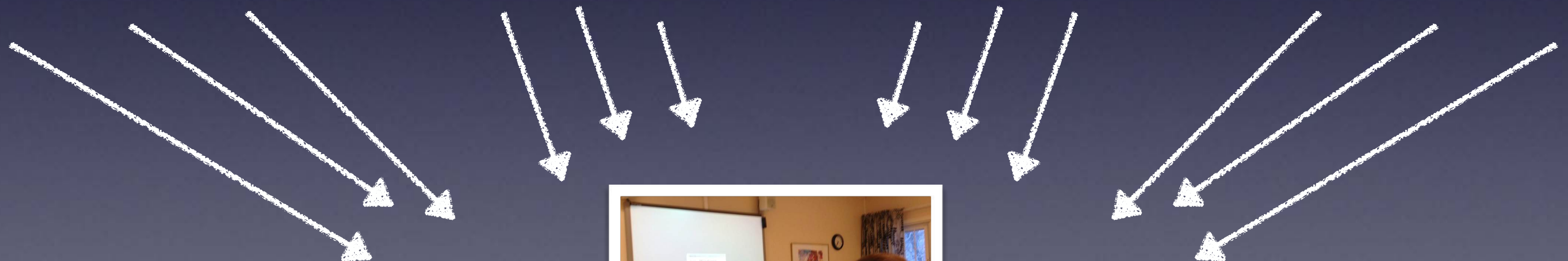
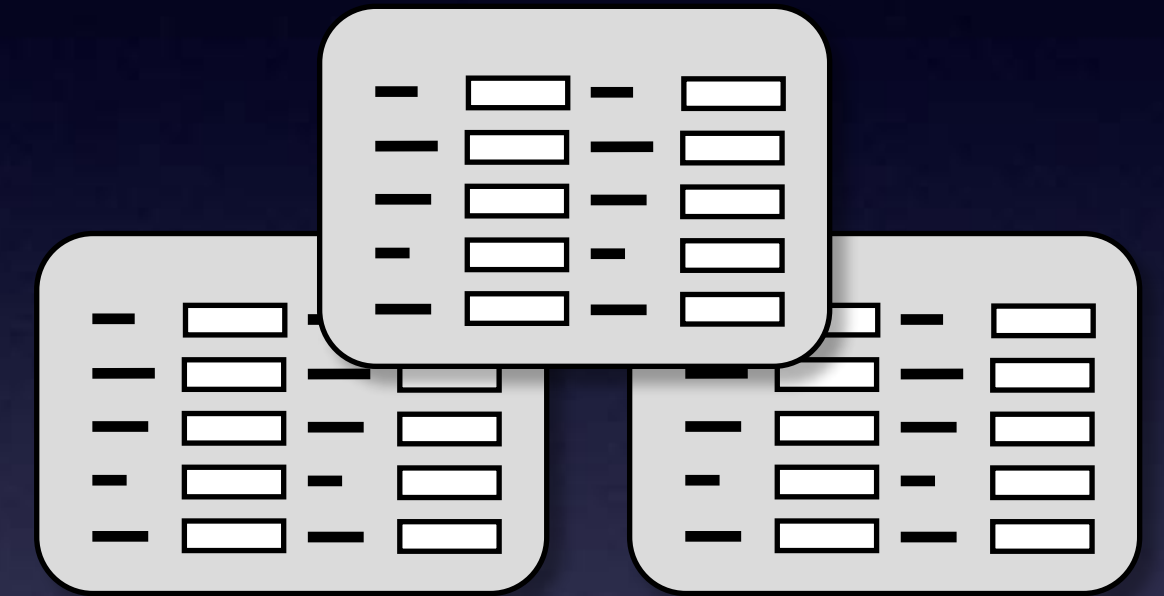
Ekonomi

Teknik

Utbildning

**≈ 270 lösenords-uppdateringar
per år**

252 arbetsdagar per år

Ø var 4e vecka $\approx 13/\text{år} \times 21 \text{ system} \approx 273$

jonas_s 8:04 AM

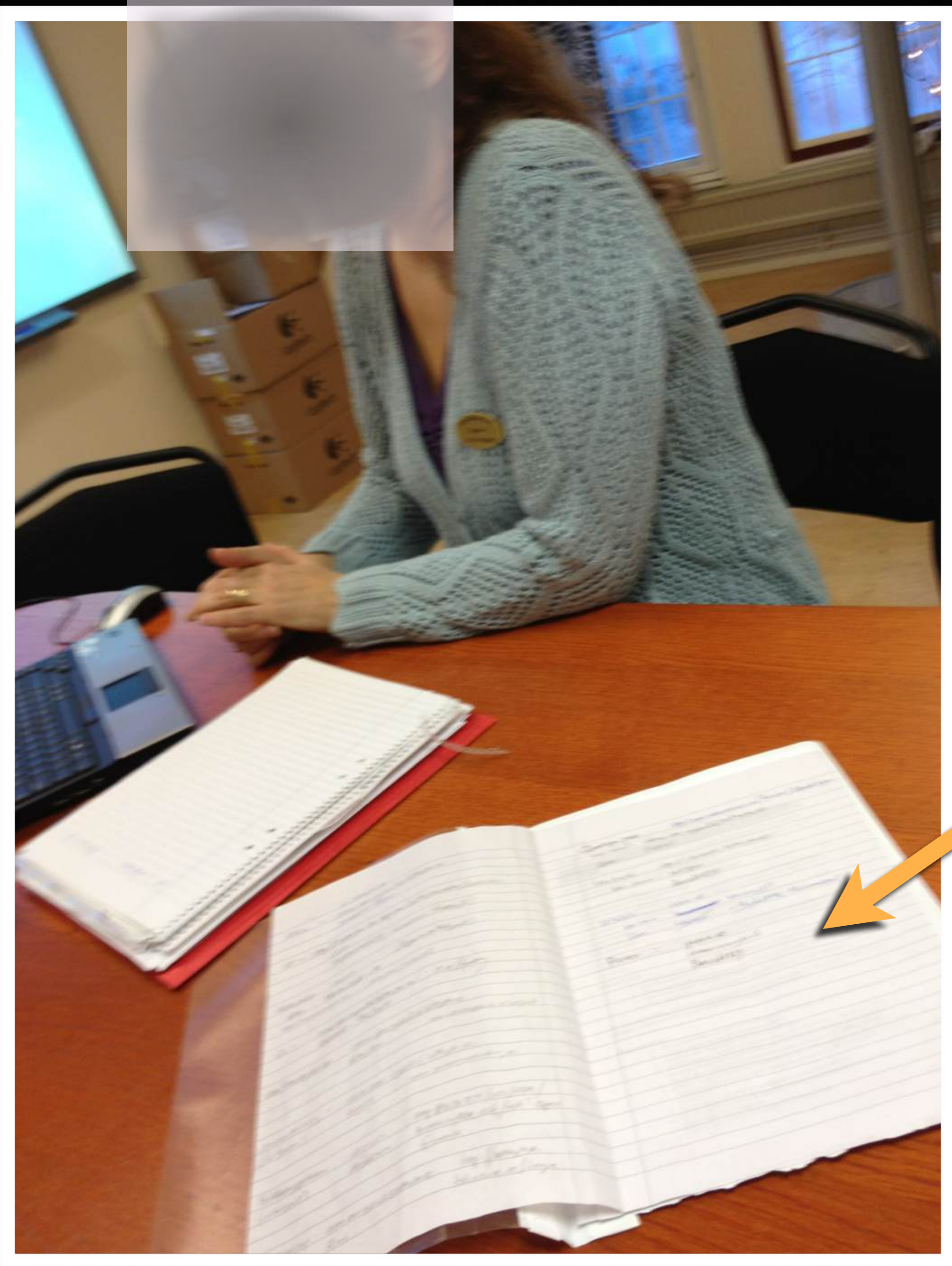
Mitt nästa föreslagna lösenord: #€!!!%?§&!!£¶ (edited)

"Det gick inte att uppdatera lösenordet. Värdet för det nya lösenordet uppfyller inte domänens kraven på längd, komplexitet eller historik."

"DOMÄNENS KRAVEN"? LÄR DIG SVENSKA IDIOTMASKIN

DglaUl.VfDnLuldKpL,kEh (edited)

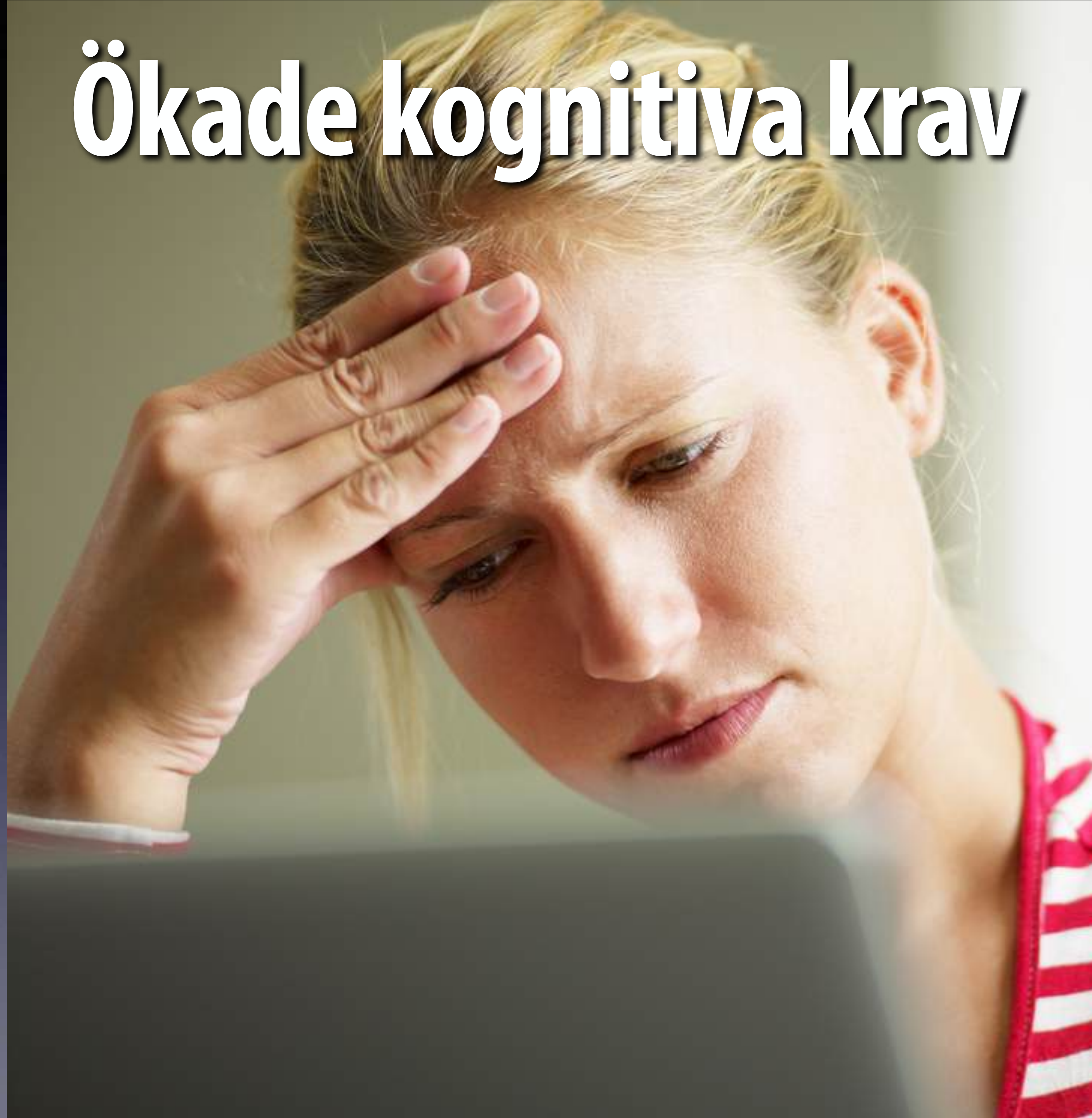
"Det gick inte att uppdatera lösenordet. Värdet för det nya lösenordet uppfyller inte domänens kraven på längd, komplexitet eller historik."

"Säkerhetsteater"

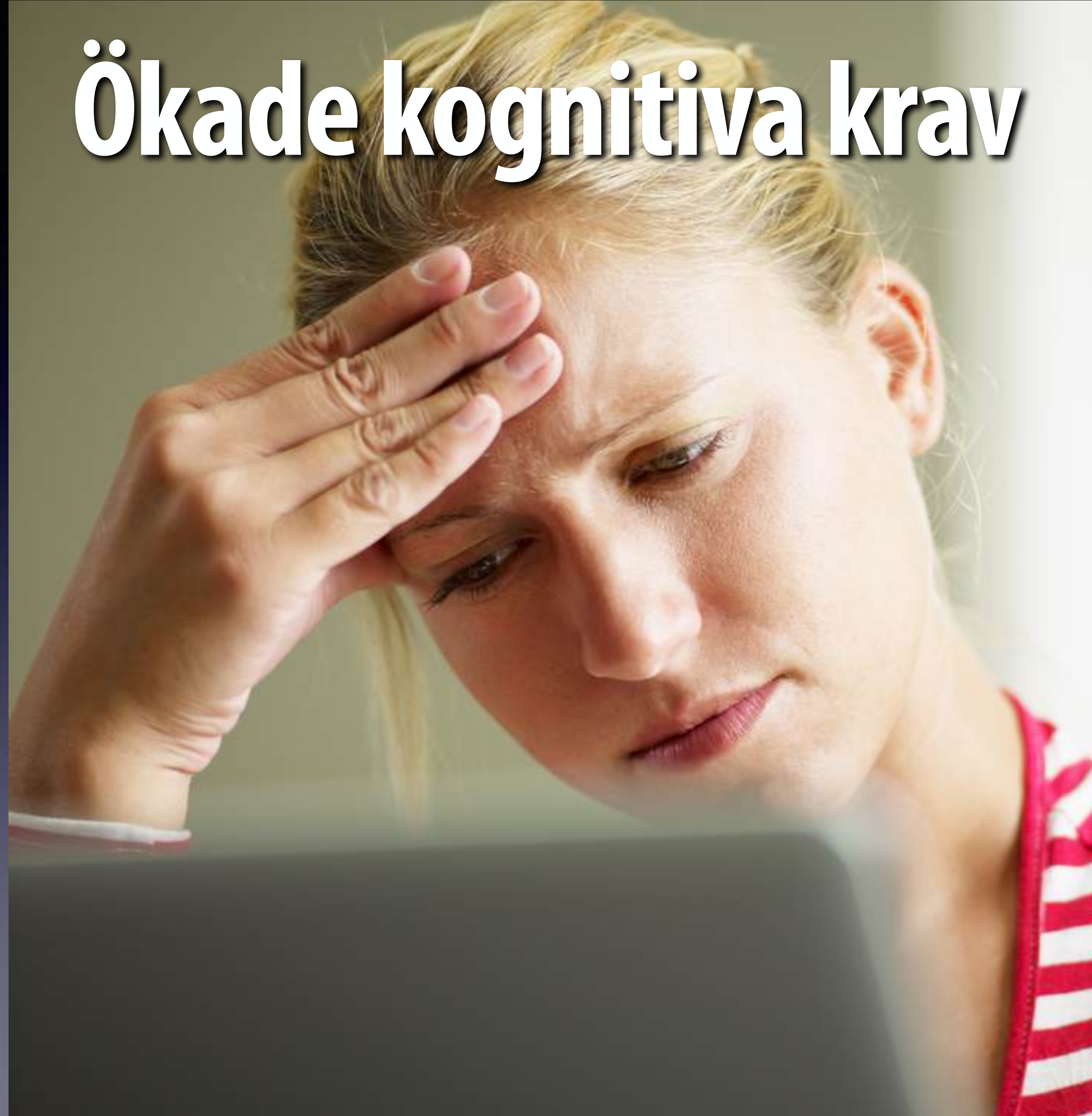
- 1. Drakoniska lösenordsbyten**
- 2. Stora mängder information, dåligt utformad**

Ökade kognitiva krav

- 1. Drakoniska lösenordsbyten**
- 2. Stora mängder information, dåligt utformad**
- 3. Ständiga larm och notifieringar**

Ökade kognitiva krav

66 sängar med hjärtmonitor:

187 larm per säng och dag

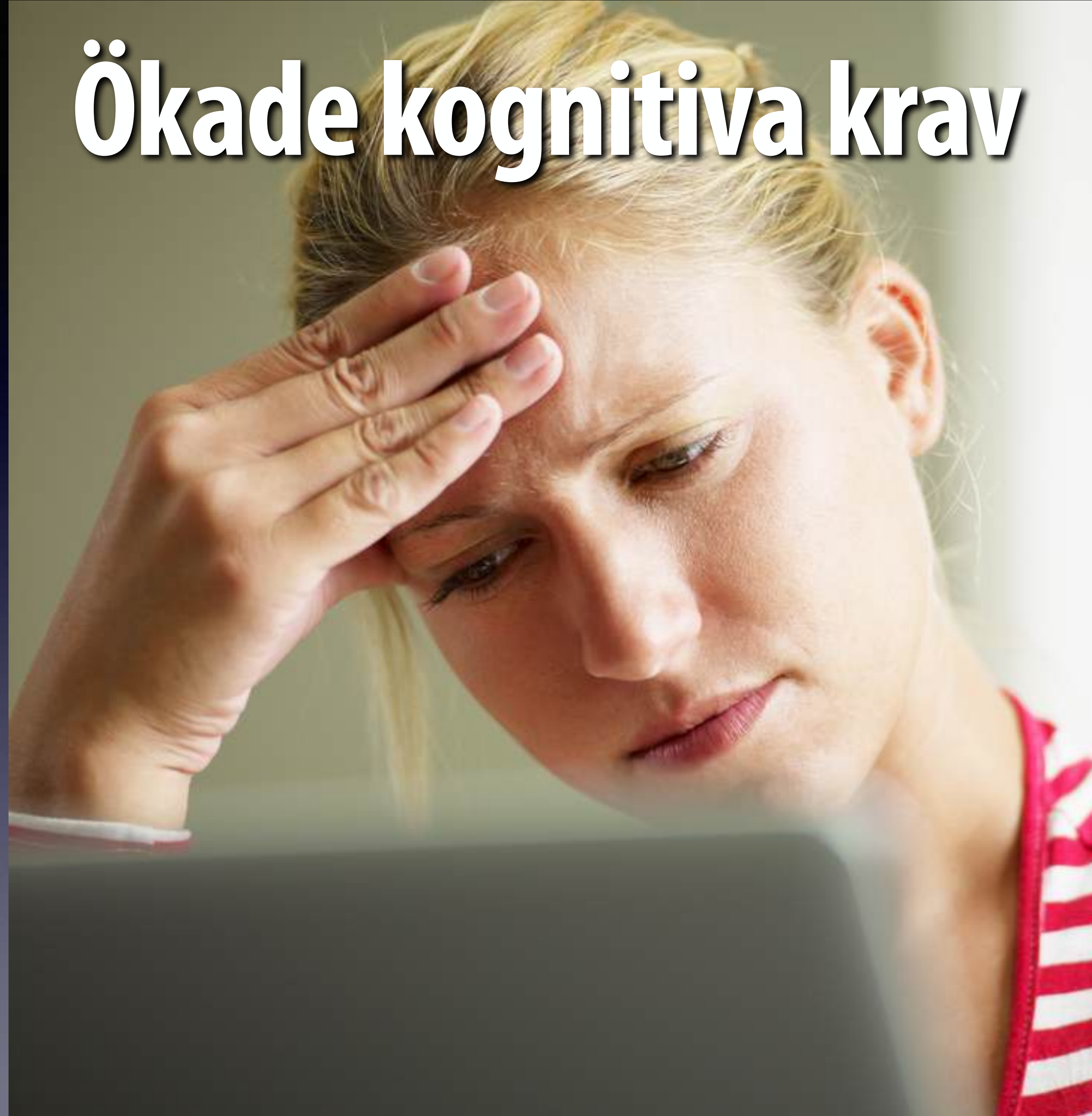
Totalt $\approx$ 15000 larm per dag

381 560 larm per månad från ett system

**Totalt, inklusive larm
per sms och med ljus:
2 507 822 unika larm per månad.
Den överväldigande delen **falska**.**

Ökade kognitiva krav

1. Drakoniska lösenordsbyten
2. Stora mängder information, dåligt utformad
3. Ständiga larm och notifieringar
4. Integration – i användarens huvud

LÄSA

SKRIVA

"AB 113"

"402333"

LÄSA

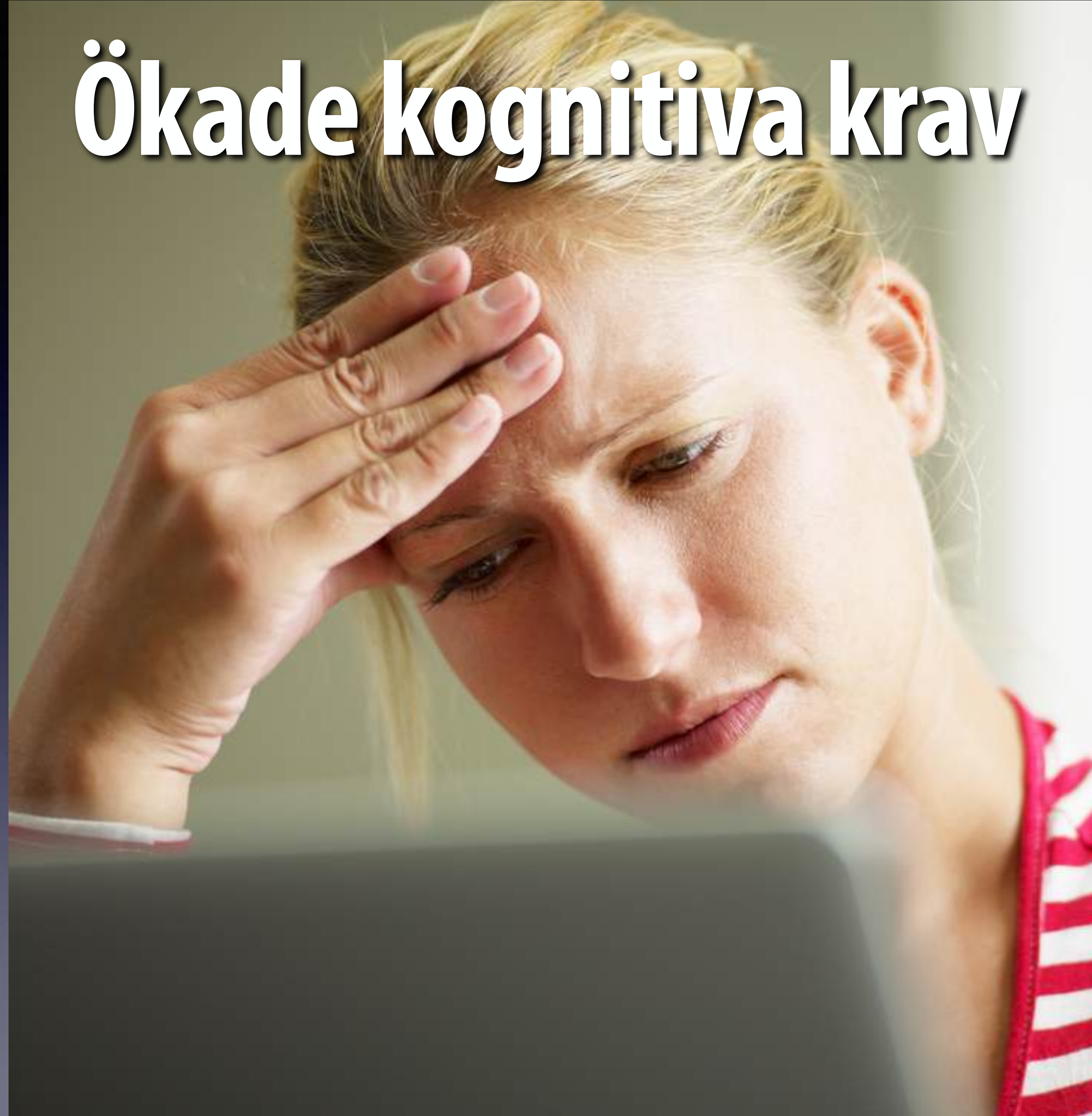

SKRIVA

Ökade kognitiva krav

1. Drakoniska lösenordsbyten
2. Stora mängder information, dåligt utformad
3. Ständiga larm och notifieringar
4. Integration – i användarens huvud
5. Mängden system – ofta olika

**Den genomsnittlige
användaren hoppade
mellan skilda sajter
och system
1200 gånger / dag**

137 x 5 weeks = 3,200 days @ 3 Fortune 500 companies
Harvard Business Review, 29 augusti 2022

Karolinska Institutet

Biblioteket, 18 feb 2014

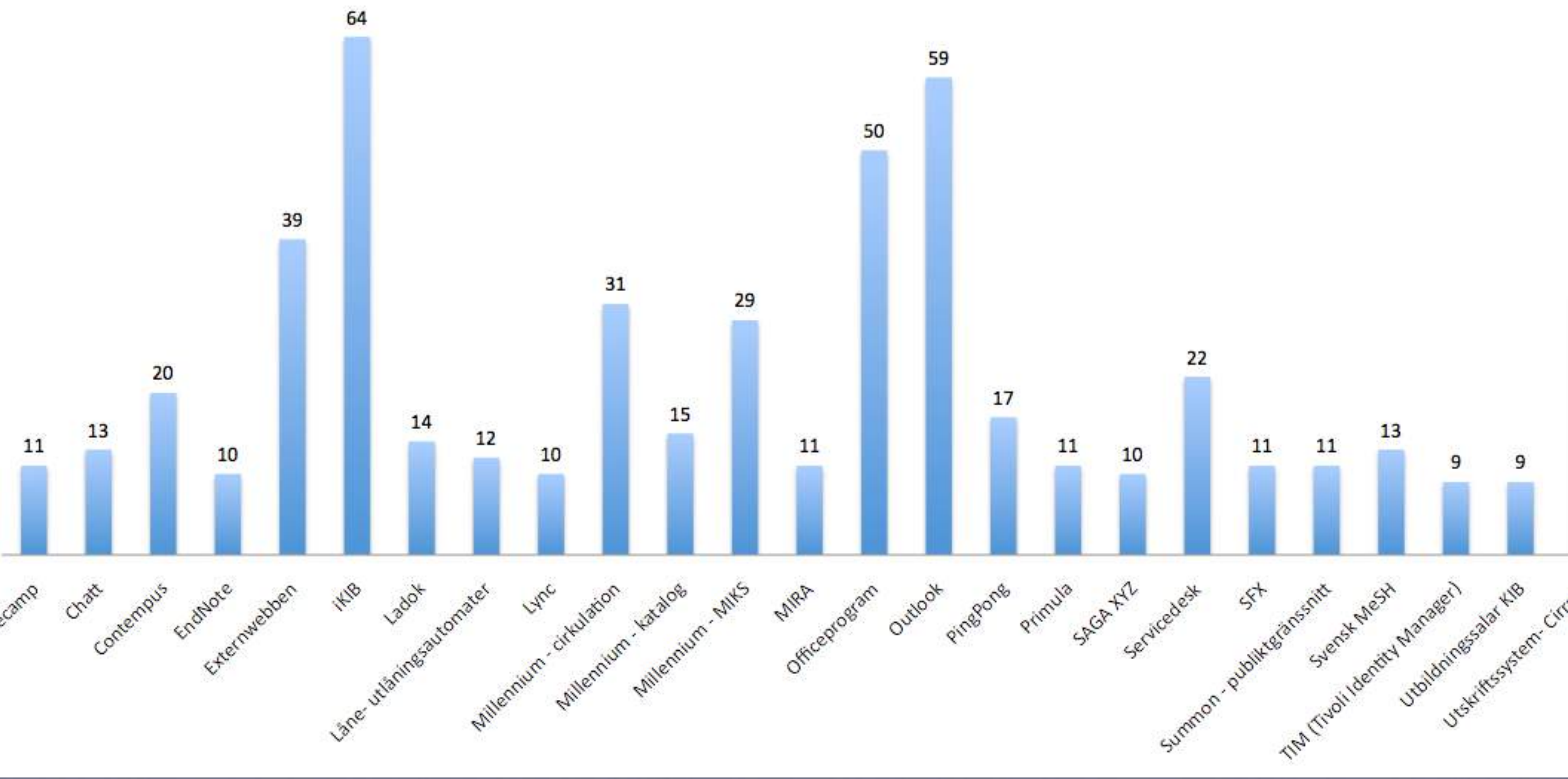
125

110 anställda

~~117~~ system

2024: +Teams +Zoom
+Google Meet +Miro +Mural + etc

Topp 25 18 februari 2014

Systemen är **olika**

1959-03-21-1237

22.10.25

590321-1237

10-22-25

19590321-1237

2025-10-22

195903211237

22.10,25

Min miljö

**Kontroll-
förlust**

**Emotionell
belastning**

**Kognitiv
last (krav)**

**Etisk
stress**

3

Hur kan man lösa problemen?

Systematiskt arbetsmiljöarbete

SAM-hjulet

Undersök

Följ upp

Riskbedöm

Åtgärda

Du behöver
inte
vara
it-expert

Utmaningar:

- >25 år att ta ifatt
- Inget tydligt tradition eller konsensus

Bakåttsträvare!

Användarna har fel kompetens!

Det går inte att ändra!

Vi fixar det i nästa version!

Kartlägga den befintliga miljön

digironden.suntarbetsliv.se

Bedöma risk vid förändringar

prevent.se

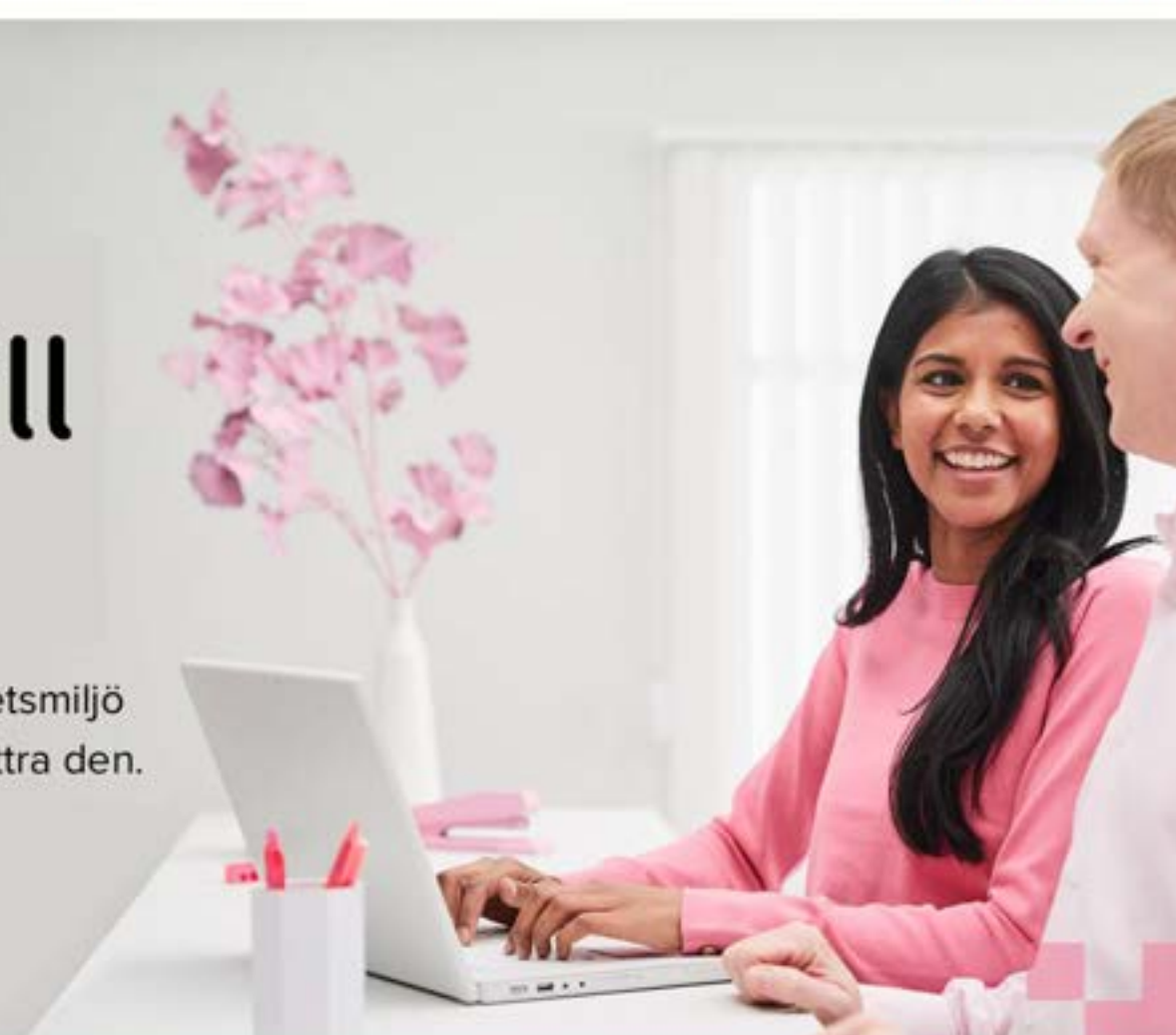
suntarbetsliv

Digi-ronden

MENY

Välkommen till Digi-ronden!

Här hittar ni stöd för att förstå vad digital arbetsmiljö är, hur den påverkar oss och hur vi kan förbättra den.

Ett stöd för bättre digital arbetsmiljö

prevent

Utbildningar och böcker ▾ Jobba med arbetsmiljön ▾ Bransch ▾ Om Prevent ▾

Logga in (0)

Digital arbetsmiljö - undersidor ▾

Sök

Här är du: Start / Jobba med arbetsmiljön / Organisatorisk och social arbetsmiljö / Digital arbetsmiljö

HUR FUNKAR ER DIGITALA ARBETSMILJÖ?

Här hittar du kostnadsfria checklistor, stöd och tips på hur ni genom samverkan utvecklar digitala arbetsverktyg som anpassar sig efter dem som ska använda dem, istället för tvärtom.

Digital arbetsmiljö

Digitala system och verktyg är en stor del av vår arbetsmiljö och de behöver riskbedömas på samma sätt som arbetsmiljön i övrigt. Här finns tips, checklistor och filmer för att förbättra den digitala arbetsmiljön.

Genom att arbeta systematiskt, jobba tillsammans och tidigt upptäcka olika risker kan ni minska frustration och stress, förbättra produktiviteten och få en hjärnvänligare arbetsmiljö.

Digital arbetsmiljö - vi borde tänkt efter före

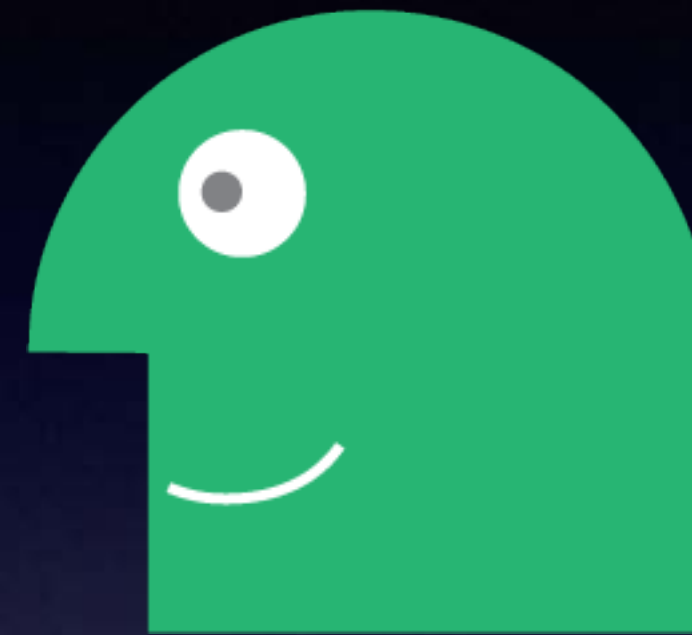
Dela

Första steg: skapa överblick:

("IT-rond", "digital skyddsron" ...)

Samla rätt personer

Arbetsmiljö-
ombud

Företags-
hälsa

Chef /
ledning

samsyn

HR

IT-kontakt

Verksamhets-
representant(er)

Bestäm hur ni börjar

- **Översikt av den digitala arbetsmiljön**
- **Inventering av system och tjänster**
 - **Vilka system har vi, vilka har problem, vilka ska vi börja med?**
- **Expertgranskning**
 - **Undersök arbetet: "Skuggning" av medarbetare, mät förlorad tid, etc**
 - **Loggbok**
 - **Undersöka system: Mät antal klick, antal dialogrutor**

En praktisk indelning

ledning, verksamhetsutvecklare, digitala strateger

**Inverkan
på arbetet**

**Hårdvara,
nätverk,
fysiska
kvaliteter**

**Design,
använd-
barhet**

**förvaltning,
it-drift,
support**

**utveckling,
upphandling,
HR (införande
och utbildning),
it-strategi**

~~FEM~~ Tre områden för digital arbetsmiljörond

Fem aspekter att undersöka

1. **Hårdvara, nätverk och fysiska kvaliteter**
2. **Användbarhet och design**
3. **Utbildning, införande, stöd**
4. **Inverkan på / Anpassning till arbetet**
5. **Kopplingar och beroenden mellan flera system**

**1.
Hårdvara,
nätverk,
fysiska
kvaliteter**

- Tillräckligt antal datorer?
- Hantering, placering?
- Bildskärmar, tangentbord?
- Laddning, kringutrustning, sladdar?

- Undersöks bäst på plats
- En hel del kan rättas direkt
- Ansvar: Drift, förvaltning, IT-support

Oj, något gick fel

Det har skjedd endringer i databasen siden man hentet dataene - lagring avbrytes (minst én stempling har blitt end

- System som "talar annat språk" (andra begrepp)?
- Många klick, ologiskt, oöverskådligt?
- Många inloggningar?

- Ansvar: IT-avdelning, upphandling, krav på leverantörer

2.
Design,
använd-
barhet

- **Finns lokal support med mandat och ansvar för verksamhetskritiska system och verktyg?**
- **Har medarbetarna fått utbildning? Repetitionsutbildning, coachning på plats?**
- **Finns extra stöd vid arbetstoppar och kritiska tidpunkter?**

**3.
Utbildning,
införande,
stöd**

- **Ansvar: HR, IT-support**

Tidstjuv. Programvara som var tänkt att hjälpa stjäla tid
Foto: SCANPIX.

”Vi drunknar i styrsystem”

Universitetets ökade kostnader för administration går ut över utbildningen och forskningen. När [redacted] tillträder som rektor, måste hon ta kontrollen över universitetets styrsystem, skriver Sten Widmalm med

4. Inverkan på arbetet

- Stödjer rätt arbetsuppgifter?
- Pålagor, skapar orimlig tidsåtgång?
- Gränslöst arbete?
- ”Digital taylorism”?
- Ansvar: ledning, verksamhetsutvecklare med it, digitaliseringsansvariga

11:45

06 April

Could not connect to kunder.playipp.com

Error: net::ERR_NAME_NOT_RESOLVED

ange_bookroom/in...

- Svåraste problemen att lösa
- Beroende av system som andra organisationer driftar eller äger
- Vem har ansvar?
- Andra åtgärder under tiden?

5. Kopplingar mellan flera system

Fem åtgärdsnivåer

5. Byta hela system/tjänster

4. Anpassa och ändra systems funktioner/design

3. Tekniska förbättringar "under huven"

2. Ändra och anpassa verksamheten

1. Utbildning, stöd, vägledning

5. Byta system

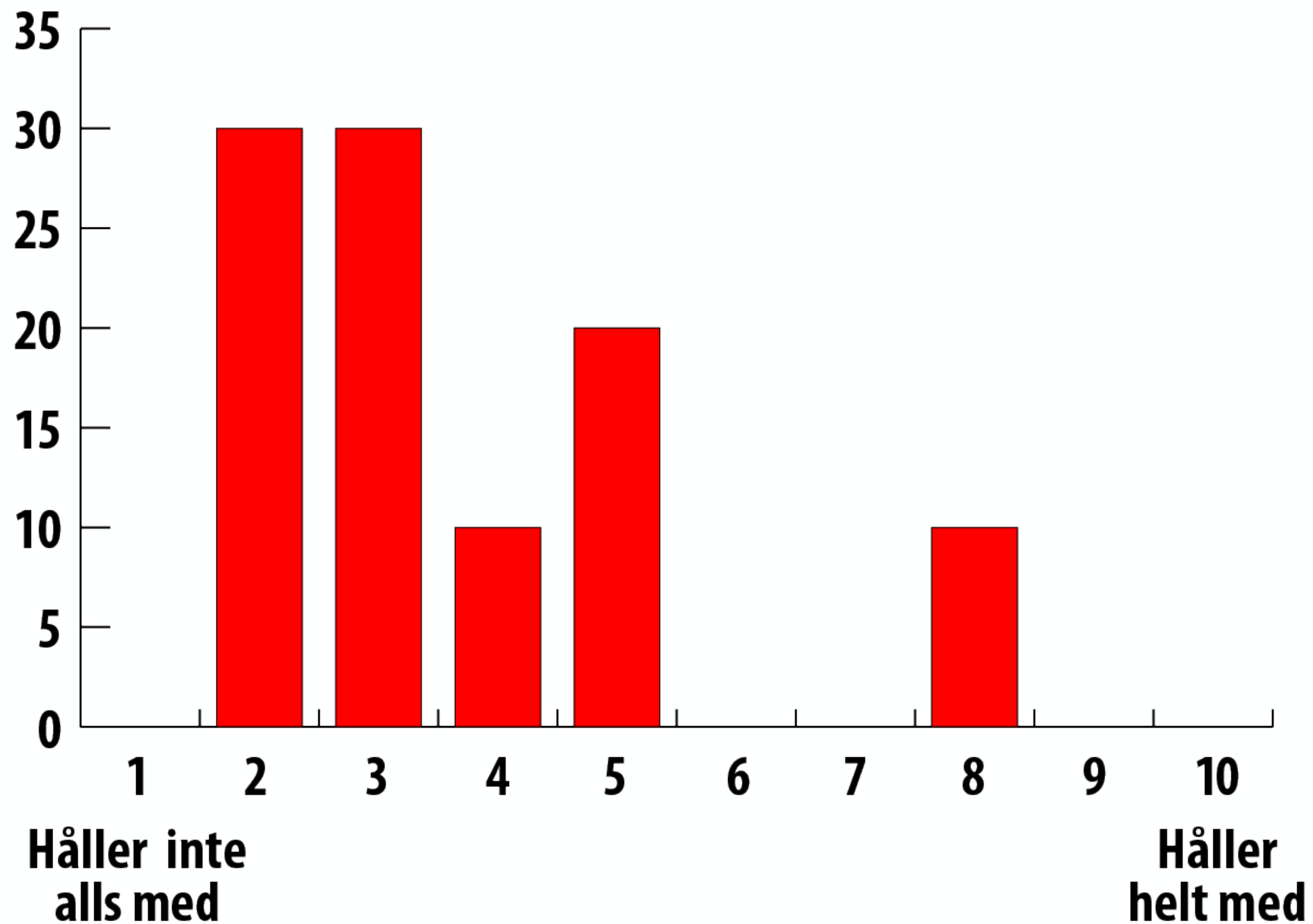
- Stort verksamhetssystem – lång process
- Litet system – gratistjänster? Open source?
- **Om man byter system:** bevaka era nyckelkrav, inte bara problemen!
 - "Att registrera en faktura får inte ta mer än 8 klick."

4. Ändra och anpassa

- **Förändra funktioner**
- **Förändra design**
- **Svårt med kommersiellt inköpta program ...**
- **... men många system kan konfigureras och anpassas**
- **Billigast vid beställning / utveckling**
- **Förändringar kräver goda skäl – verksamhet och arbetsmiljö**

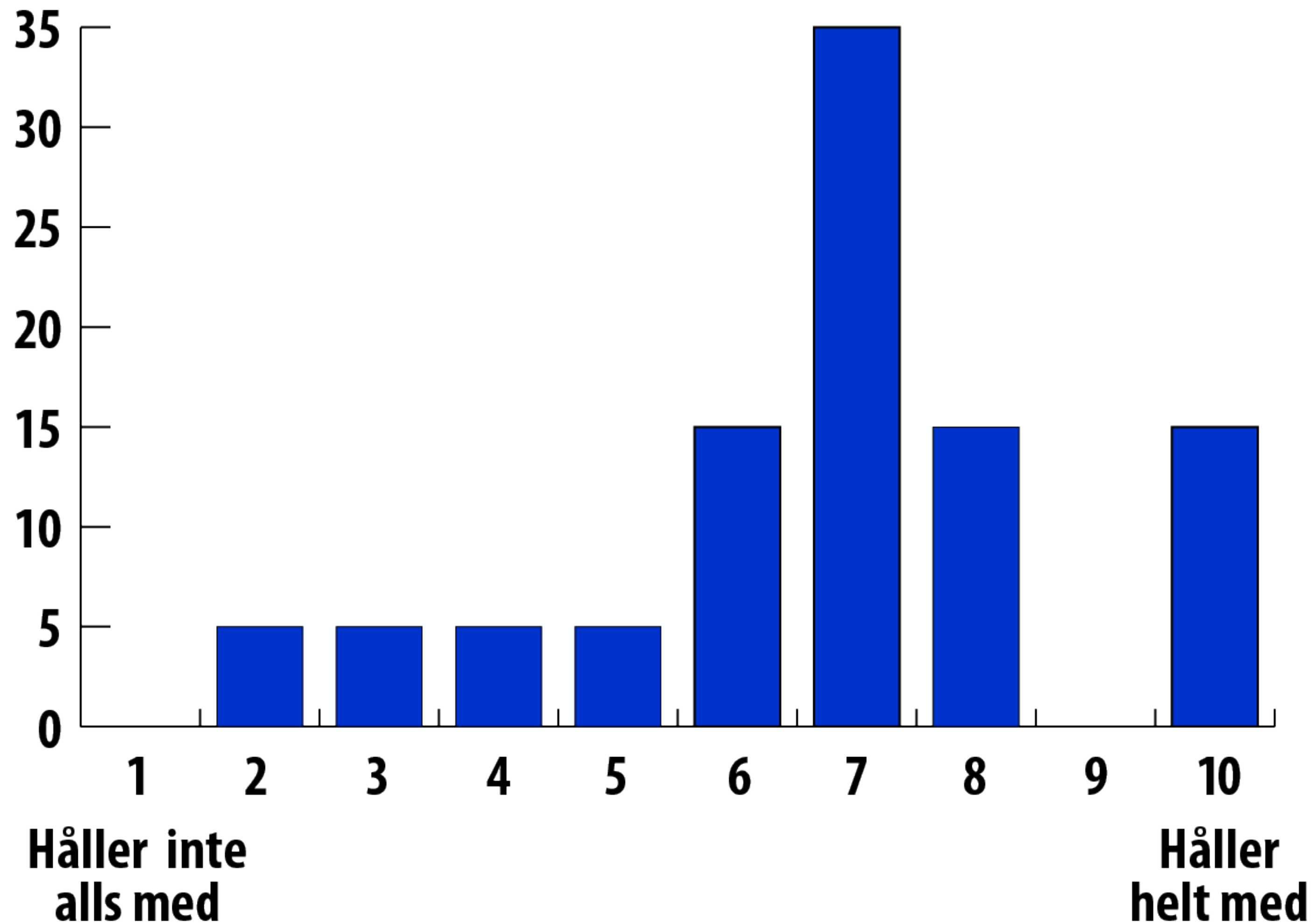
"Systemet hjälper mig att göra analys"

 Före

"Systemet hjälper mig att göra analys"

 Efter

3. Förbättringar "under huven"

- "Systemet är trögt"
- Uppgradera nätverk, servrar
- Fler licenser
- Högre kapacitet

2. Ändra verksamheten

2. Ändra verksamheten

- Ge mer tid till uppgift X
- Ta bort uppgift Y – ge till andra
 - Rensa bort administration
- Skapa policies

1. Utbildning, införande, stöd

- **Utbildning/coachning på plats**
- **Undvik förändringar vid arbetstoppar**
- **Repetitionsutbildning**
- **Ökad support**
- **Support måste finnas nära till hands för verksamhetskritiska system**
- **Support måste förstå verksamheten**

Ta iniativiet

Era krav på utbildning

- **Överenskommet i förväg**
- **Får ej prioriteras bort**
- **Måste vara på system som verkligen ska användas**

Checklista: Utbildning vid nya system

v PA01

BETA

☐ **Introduktion**

Kan vara övergripande och kortfattad. Det ska finnas tillfälle för frågor och synpunkter och önskemål på kommande utbildningar och på införandet.

☐ **Grundutbildning**

Kan ske vid ett eller flera tillfällen, i olika former. Det ska finnas material (lathund, manual) som användaren får behålla.

☐ **Införandestöd**

Ska ges direkt i den egna arbetsmiljön. Kan behöva under längre tid.

☐ **Repetition och uppföljning**

Ska ges inom rimlig tid efter grundutbildning och införande. Man ska samla in synpunkter på systemet för vidareutveckling.

☐ **Introduktion**

Datum (ett eller flera): __/__/__ __/__/__ __/__/__ __/__/__ __/__/__ __/__/__

Längd: _____

Mål med introduktionen: _____

Typ av utbildning

- ☐ Stor grupp / Alla
- ☐ Mindre grupp
- ☐ Par
- ☐ Individuellt

Plats

- ☐ Egna arbetsplatsen
- ☐ Intern utbildningslokal

Lärare/instruktör

- ☐ Leverantör
- ☐ Intern
- ☐ Egenstudier

Material

- ☐ Tryckt
- ☐ Video
- ☐ Interaktivt

☐ Införandestöd

Datum eller tidperiod (ett eller flera): __/__/__ __/__/__ __/__/__ __/__/__ __/__/__ __/__/__

Tillgängliga utbildare/stödpersoner: _____

Stöd vid införandet bör ske i den egna arbetsmiljön, under ordinarie arbetstid. Kan ske sammanhängande eller vid bestämda tillfällen under en längre tid. Utbildare/stödpersoner bör vara närvarande under en sammanhängande tid, för att problem och frågor ska fångas upp direkt under användningen,

Kolla – tänk på:

☐ Minskad produktion / kapacitet under införande?

Förutom slutanvändarna ska dessa delta:

☐ Utvecklare ☐ Systemägare / förvaltare ☐ IT-ansvarig ☐ Chef/Verksamhetsansvarig

☐ Arbetsmiljöombud ☐ _____ ☐ _____

Anteckningar:

**Checklistan kan fritt
laddas ner från**

<http://javlaskitsystem.se/verktyg/>

... **men AI då?**

77% Of Employees Report AI Has Increased Workloads And Hampered Productivity, Study Finds

Bryan Robinson, Ph.D. Contributor ⓘ

author of Chained to the Desk in a Hybrid World: A Guide to Balance.

Follow

Jul 23, 2024, 09:01am EDT

1250 👤👤 US, UK, Australien & Canada

NO INNOVATION
UNTIL EVERYTHING
WORKS

Summering

God arbetsmiljö

= Effektiv verksamhet

VAD ÄR DIGITAL ARBETSMILJÖ?

Jonas Söderström

0:00 / 13:47

Vad är digital arbetsmiljö?

100 visningar • 2 juli 2020

BlindHen
5 prenumaranter

BlindHen

3

0

DELA

SPARA

Spellista

Digital arbetsmiljö

BlindHen - 1/7

VAD ÄR DIGITAL ARBETSMILJÖ?

13:48

Vad är digital arbetsmiljö?

BlindHen

2

15:26

Krav- och kontrollmodellen i digital arbetsmiljö

BlindHen

3

10:32

Digital arbetsmiljö - vad säger lagen?

BlindHen

4

18:19

Tips om digitala arbetsmiljöronder

BlindHen

5

12:01

Problem i den digitala arbetsmiljön - vad kan man...

BlindHen

6

5:04

Digital arbetsmiljö - att göra rätt från början

BlindHen

BlindHen, serie webbföreläsningar om digital arbetsmiljö. Jonas Söderström är pionjär inom digital

Tack

Mejl:

jonas@kornet.nu

LinkedIn:

Jonas Söderström

Speakerdeck:

jonas_blind_hen

Foto: Lars Lundqvist